SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
C. K. GIMNAZYUM
W WADOWICACH
ZA ROK SZKOLNY 1912\13.

WADOWICE 1913 R. — NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.
CZCIONKAMI DRUKARNI FR. FOLTINA W WADOWICACH.

SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
C. K. GIMNAZYUM
W WADOWICACH
ZA ROK SZKOLNY 1912\13.

WADOWICE 1913 R. — NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.
CZCIONKAMI DRUKARNI FR. FOLTINA W WADOWICACH.

I.

Rozprawa p. t.

Psychologiczny portret Skargi

z powodu niewykończenia nie mogła być w tym roku wydrukowana.

II.

CZĘŚC URZĘDOWA.

Część urzędowa.

I. Skład grona nauczycielskiego.

a) DLA NAUKI OBOWIĄZKOWEJ.

1. Dyrektor zakładu.

1. Doroziński Jan, członek Rady miejskiej i miejscowej rady szkolnej okręgowej, uczył propedeutyki filozofii w klasie VII. i VIII., nadto od 1 marca języka łacińskiego w klasie VI., razem tygodniowo godzin 9.

2. Profesorowie i nauczyciele.

1. Beer Alfred, prof. zawiadowca zbiorów rysunkowych, kierownik drużyny skautowej uczniów gimn. uczył rysunków w kl. Ia+b, IIa+b, IIIa+b i IVa+b, tyg. godz. 16.
2. Cież Józef, nauczyciel, zawiadowca gabinetu archeologicznego, gospodarz kl. Ib, uczył jęz. łacińskiego w kl. Ib, IIIb i VII, tyg. godz. 17.
3. Fic Piotr, prof. w randze VII. z powodu choroby bawił przez cały rok na urlopie.
4. Gawor Henryk, prof. w randze VIII., prefekt bursy, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gosp. klasy Va, nadzorował na filii, uczył jęz. łac. w kl. IIIa, Va+b, nadto od 6 marca jęz. grec. w Vb, tyg. godz. 23.

5. Gebhardt Jan, profesor, od 1 marca gospod. kl. VI., uczył geogr. w kl. IVa, historyi i geogr. w kl. Ib, IVb, VI. i VIII., tyg. godz. 17.
6. Hanke Fryderyk, nauczyciel, gosp. kl. IVb, uczył jęz. niem. w kl. IIa, IVa+b, Va i VIII. tyg. godz. 20.
7. Hubert Stanisław, prof. w randze VIII., przydzielony do filii gimnazyum IV. we Lwowie.
8. Ks. Dr. Karaś Zygmunt, prof. w randze VII., odznaczony exposit canonicali, uczył religii w kl. IIa, IIIa, IVa+b, Va+b, VI., VII. i VIII., tygodn. godz. 18.; nadto miewał egzorty do uczniów.
9. Klima Teofil, członek Rady miejskiej, profesor w randze VIII., zawiadowca zbiorów geograficznych, uczył hist. w kl. IVa i VII., historyi i geogr. w kl. Ia, Va i b, tyg. godz. 17.
10. Ks. Władysław Macheta, członek Rady miejskiej, prof. w randze VIII., bawił na urlopie.
11. Matuszewski Stanisław, profesor, bawił przez cały rok na urlopie.
12. Merta Stanisław, profesor, kierownik orkiestry gimnazyalnej, zawiadowca działu niemieckiego biblioteki dla uczniów, gosp. kl. Ia, uczył jęz. niem. w kl. Ia, IIIa, Vb i VIII., tyg. godz. 17.
13. Niespodziański Tadeusz, profesor, gosp. kl. VIII., uczył jęz. łac. w kl. VIII., jęz. greckiego w kl. VI., VII. i VIII., tyg. god. 19.
14. Piątkiewicz Bronisław, nauczyciel rzeczywisty, przydzielony do gimn. św. Anny w Krakowie.
15. Pollner Jan, profesor, pomocnik kancelaryjny dyrektora, zawiadowca gabinetu fizykalnego, gosp. kl. VII., uczył kaligrafii w kl. Ia+b, matem. w kl. IIIb, VII. i VIII., fizyki w kl. VII. i VIII., tyg. godzin 17.
16. Rembacz Stanisław, prof. w randze VIII. gosp. kl VI. w półr. I., uczył do 2 marca 1913 języka łacińskiego w kl. IIb i VI., jęz. gr. w kl. Vb, tyg. godz. 17; od 3 marca na urlopie.

17. Stokłosa Jan, nauczyciel rzeczywisty, zawiadowca zbiorów przyrodniczych, uczył hist. natur. w kl. IIa+b, Va+b, VI., fiz. w kl. IVa+b. tyg. godz. 18.

3. Zastępcy nauczycieli.

1. Dydek Wojciech, gosp. kl. IIIb, uczył języka niem. kl. Ib, IIb, IIIb, VI., jęz. polsk. w kl. Ib, tygodn. godz. 20.
2. Ks. Faber Tadeusz, uczył religii w kl. Ia+b, IIb, IIIb, tyg. godz. 8.
3. Heriadin Józef, egz. z. n., uczył historyi nat. w kl. Ia+b, mat. w kl. Ia+b, IIa+b, fiz. w kl. IIIa+b, tyg. godz. 20.
4. Kamecki Cypryan, gosp. kl. IIb, uczył hist. i geogr. w kl. IIa+b, IIIa+b, jęz. pol. w IIb, tyg. godz. 20.
5. Kiliński Władysław, zawiadowca biblioteki uczniów, gosp. kl. Vb, uczył jęz. pol. w kl. IIIa, Va+b, VI., VII. i VIII. tyg. godz. 19.
6. Klimek Wilhelm, egz. z. n., uczył mat. w kl. IIIa, IVa+b, Va+b, VI., jęz. pol. w IIa, tyg. godzin 22.
7. Klisiewicz Władysław, gosp. kl. IVa, w pół. I. uczył jęz. łac. w kl. IVa+b, jęz. gr. w kl. IVa, i Va, tyg. godz. 21; w 2 półr. na urlopie.
8. Mazanek Józef, gosp. kl. IIIa, uczył w I. półr. jęz. łac. w kl. Ia, jęz. gr. w IIIa+b, IVb, tyg. godzin 20, nadto w II. półr. od 6 marca języka. łac. w kl. IIb, tyg. razem godz. 26.
9. Michałkiewicz Mieczysław, gosp. kl. IIa, uczył od 15 września 1912 jęz. pol. w kl. Ia, IIIb, IVa+b, jęz. łac. w kl. IIa, tyg. godz. 18.
10. Skabowski Maryan, miał przez cały rok urlop.
11. Tyralik Franciszek, w I. półr. miał urlop, w II. p. gosp. kl. IVa, uczył jęz. łac. w kl. IVa+b, jęz. gr. w kl. IVa, Va, tyg. godz. 21.

12. Vogel Paweł, egz. z. n. miał przez cały rok urlop.

4. Nauczyciele pomocniczy.

1. Reiter Chaim, nauczyciel 6-klasowej szkoły ludowej, udzielał religii mojżeszowej w 6 oddziałach, tyg. godz. 6.

b) DLA NAUKI NADOBOWIĄZKOWEJ.

1. Beer Alfred, udzielał nauki rysunków uczniom klas wyższych w 2 oddziałach, 4 godz. tygodniowo, oraz geometryi wykreślnej w 2 oddziałach, 4 godz. tygodniowo.
2. Gebhardt Jan, uczył dziejów ojczystych w kl. VIII., tyg. 1 godz.
3. Kiliński Władysław, uczył śpiewu w 2 oddziałach tyg. godz. 4.
4. Klima Teofil, uczył dziejów ojczystych w klasie VII., tyg. 1 godz.
5. Tow. gimn. „Sokół“ (nauczyciel Kaz. Usiekniewicz) udzielało gimnastyki w 8 oddziałach, tyg. g. 16.

Tercyan: posada od dwóch lat nie obsadzona.
Pomocnicy tercyana: Gabor Wojciech i Jakób Radwan.

II. Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

A) UBYLI Z GRONA:

1. Adolf Kamiński, egz. zastępca nauczyciela, otrzymał posadę rzeczywistego nauczyciela w c. k. gimnazyum w Nowym Targu reskryptem c. k. Rady szkolnej kr. z d. 1/VII. 1912 l. 10309/IV.;
2. Wojciech Matus, egz. zastępca naucz. otrzymał posadę rzeczywistego nauczyciela w c. k. gimnazyum II. w Tarnopolu reskr. c. k. Rady szkoln. kr. z d. 24/VIII. 1912 l. 11685/IV.

B) PRZYBYLI DO GRONA:

1. Józef Heriadin, egz. z. n. przeniesiony z c. k. gimnazyum w Tłumaczu reskr. c. k. Rady szkoln. kr. z d. 31/VIII. 1912 l. 14661/IV.;
2. Wilhelm Klimek, egz. z. n. przeniesiony z c. k. gimnazyum w Mielcu reskr. c. k. Rady szkoln. kr. z d. 31/VIII. 1912 l. 14663/IV.;
3. Władysław Klisiewicz, z. n. przeniesiony z c. k. gimnazyum w Mielcu reskr. c. k. Rady szk. kr. z d. 31/VIII. l. 14663/IV.;
4. Ks. Tadeusz Faber, wikaryusz przy kościele parafialnym w Wadowicach, mianowany zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie reskr. c. k. Rady szk. krajowej z d. 29/VIII. 1912 l. 14329/IV, złożył przysięgę służcową d. 2/IX.
5. Mieczysław Michałkiewicz, mianowany zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie reskr. c. k. Rady szk. kr. z dnia 11/IX. 1912 l. 10108/IV. złożył przysięgę służbową dnia 15/IX. 1912.

C) RANGĘ WYŻSZĄ OTRZYMALI:

1) Prof. Teofil Klima, otrzymał rangę VIII. reskr. Min. W. i O. z d. 28/VII. 1912 l. 30023.

D) DODATEK PIĘCIOLETNI OTRZYMALI:

1. Ks. prof. Władysław Macheta, trzeci dodatek pięcioletni od 1. kwietnia 1913 reskr. z dn. 9/V. 1913 l. 6269/IV.
2. Prof. Tadeusz Niespodziański, pierwszy dodatek pięcioletni od 1. grudnia 1912 reskr. z dn. 20/XII. 1912 l. 20210/IV.

E) URLOP OTRZYMALI:

1. Prof. Piotr Fic, na I. i II. półrocze r. szkolnego 1912/13 celem poratowania zdrowia reskr. z dnia 9/IX. 1912, l. 14767/IV. i reskr. z dn. 18/I. 1913, l. 545/IV.;
2. Ks. prof. Władysław Macheta, na I. i II. półrocze r. szk. 1912/13 w celach naukowych reskr. z d. 6/VII. 1912, l. 10257/IV. i reskr. z dn. 18/I. 1913, l. 22567/IV.;
3. Prof. Stanisław Rembacz, od 3/III. począwszy reskr. z d. 3/III. 1913, l. 104/pr.;
4. Bronisław Skabowski, z. n. na rok szkolny 1912/3 (urlop bezpłatny) celem objęcia obowiązków nauczycielskich w prywatnem gimnazyum w Horodence reskr. z d. 4/IX. 1912, l. 12549/IV.;
5. Paweł Vogel, egz. z. n. na r. szkolny 1912/13 (urlop bezpłatny) celem objęcia obowiązków nauczycielskich w gimnazyum prywatnem w Przeworsku reskr. z d. 30/VIII. 1912, l. 14433/IV.;
6. Władysław Klisiewicz, z. n. na II. półrocze r. szk. 1912/13, celem przygotowania się do egzaminu nauczycielskiego reskr. z dnia 22/XII. 1913, l. 21961/IV.;
7. Franciszek Tyralik, z. n. na I. półrocze r. szk. 1912/13 celem przygotowania się do egzaminu nauczycielskiego reskryptem z d. 31/V. 1912, l. 7622/IV.

III. Sprawozdanie z lektury i przedmiotów nadobowiązkowych.

A) LEKTURA.

I. Język polski.

KLASA V. Fredro: Komedye; Zabłocki: Komedye; Szekspir: Tragedye (niektóre); Rydel: Zaczarowane koło; Byron: Więzień Czyllonu; Prus: Placówka; Kraszewski: Powieści historyczne; Szajnocha: Szkice; Kubala: Szkice; Sienkiewicz: Nowele; Pol: Mohort.

KLASA VI. Pasek: Pamiętniki; Heidenstein: Pamiętniki; Sienkiewicz: Trylogia; Prus: Powieści; Syrokomla: Gawędy; Orzeszkowa: Powieści; Skarga: Kazania sejmowe; Klonowicz: Roxolania; Kochanowski: Dzieła; Rey: Żywot człowieka poczciwego; Górnicki: Dworzanin; Brückner: Dzieje języka polskiego oraz dorywcza naukowa lektura z zakresu historyi literatury polskiej (według wskazówek nauczyciela),

KLASA VII. Mickiewicz: Dzieła (wszystkie); Rozprawy o Mickiewiczu P. Chmielowskiego, Kallenbacha, Tretiaka, Nehringa, Wł. Mickiewicza, Konopnickiej; Słowacki: Wszystkie powieści poetyczne (z I. okresu jego twórczości); Fredro hr. Al.: Komedye; Zabłocki: Komedye; Trembecki: Zofiówka, Węgierski: Dzieła; Karpiński: Dzieła; Niemcewicz: Powrót posła; Malczewski: Marya; Goszczyński: Król zamczyska; Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Szajnocha: Szkice; Byron: Powieści poetyczne; Goethe: Cierpienia młodego Werthera, oraz lektura naukowa z zakresu historyi literatury polskiej (według wskazówek nauczyciela).

KLASA VIII. Słowacki, Krasiński, Wyspiański (dzieła wszystkie), Konopnicka, Kasprowicz, Rydel, Tetmajer, Staff, Sienkiewicz, Prus, Kraszewski, Korzeniowski, Reymont, Orzeszkowa, Rodziewiczówna, Żeromski, Weyssenhoff (autorów tych dzieła najważniejsze). Z prozy naukowej rozprawy: Potockiego A., Chmielowskiego, Tarnowskiego, Tretiaka, Kallenbacha, Pilata, Flacha, Brzozowskiego, Feldmanna, Chrzanowskiego, Ujejskiego, Trzpisa, Hoesicka, Jachimeckiego, Witkiewicza, Bołoz-Antoniewicza, Łozińskiego, Opieńskiego, Polińskiego i Batowskiego.

2. Język niemiecki.

KLASA V. Hauffs Fabeln, Reineke Fuchs.

KLASA VI. Hermann und Dorothea, Minna v. Barnhelm.

KLASA VII. Minna v. Barnhelm. Sappho (Grillparzer).

KLASA VIII. Wallensteins Lager, Die Jungfrau v. Orleans. Julius Caesar (Szekspir).

3. Język łaciński.

KLASA IIIa. **Lektura szkolna:** 1) Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Cimon, Epaminondas, Pelopidas, Agesilaus. 2. Curtius Rufus: Młodość Aleksandra, Choroba Aleksandra, Bitwa pod Issus, Łaskawość Aleksandra, Zajęcie Suz, Śmierć Daryusza.

Lektura domowa: 1) Cornelius Nepos: Thrasybulus (9 ucz.), Iphicrates (6 ucz.), Phocion (11 ucz.), Conon (4 ucz.), Chabrias (1 ucz.), 2) Curtius: Opis Babilonu (4), Opis Indyi (4 ucz.).

KLASA IIIb. a) Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Epaminondas, Pelopidas, Agesilaus; b) Curtius Rufus: Młodość Aleksandra; Aleksander popada w ciężką chorobę; Bitwa pod Issus; Łaskawość Aleksandra względem królewskich branek; Aleksander udaje się do Babilonu; Zajęcie Persepolis i spalenie pałacu królewskiego.

KLASA IVa. Caesaris: Comment. de Bello Gallico: Lib. I. (1—30); II.; III.;

Lektura domowa: lib. IV. (23 ucz.); lib. VI. (1 ucz.).

KLASA IVb. Caesaris: Commentariorum de Bello Gallico: Lib. I. (Cap. 1—30); lib. II. lib. III.

Lektura prywatna: lib. IV. (10 uczniów); lib. V. (1 ucz.); lib. VI. (6 uczniów); lib. I. (30—54) 1 uczeń.

KLASA Va. **Lektura szkolna.** 1) Ovidius: a) Metam, Cztery wieki, Potop, Deukalion, Nioba, Dedal, Filemon, Orfeusz; b) Fasti: Aryon, Zagłada Fabiuszów, Zajęcie Gabiów; c) Tristia; Ostatnia noc, Własny żywot; 2) Caesar, de B. G. I. 30—35.

3. Livius: I. 1—41; II. 12—40; XXI. 1—38 (w wyborze).

Lektura domowa. 1) Ovidius: Zgromadzenie bogów (2 ucz.), Porwanie Proserpiny (2 ucz.); Midas (3 ucz.); Śmierć Achillesa (4 ucz.); Święto Fauna (9 ucz.); Terminalia (8 ucz.);

Ludi Cereales (1 ucz.); 1 stycznia (1 ucz.); Święto Carny (1 ucz.); De vocis Febr. origine (1 ucz.); De Tom. nom. origine (1 ucz.); Quinquatrus (1 ucz.);

2. Livius: II. 1—12 (2 ucz.); XXII. 1—12 (2 ucz.); I. 42—60 (wszyscy).

KLASA Vb. **Lektura szkolna:** Jak w Va.

Lektura domowa: Ovidius: Zgromadzenie bogów (1 ucz.); Midas (5 ucz.); Faëton (1 ucz.); Romulus (1 ucz.); święto Fauna (3 ucz.); Ostra zima (2 ucz.); 2) Livius: II., 1—12 (1 ucz.); I. 42—60 (wszyscy).

KLASA VI. **Lektura szkolna**: Sall. Bellum Catilinae, Cic. mowa przeciw kat. 2, Wirgil Aen. I. 1—11, II., IV., Ecloga 1, Georgica w. 1—42.

Lektura domowa: Wirg. ks. I. (8 ucz.); ks. VI. (3 ucz.); ekl 5 i 7 (1 ucz.); 5, 7 i 9 (2 uczniów), Georg. II. w 137—175 i II. w 458—540 (1 uczeń).

KLASA VII. **Lektura szkolna**:1) Cicero: Laelius de amicitia, 2) Wybór z elegików rzymskich: a) Catullus 1. 51. 2. 3. 5. 7. 8. 70. 107. 109. 72. 75. 87. 85. 11. 76. 50. 14. 96. 9. 35. 30. 73. 45. 62. 65. 68. 101. 46. 4. 31. 36. 95. 22. 52. 49. 93. 84. 44. 13. b) Tibullus; I. 1. 3., II. 1. 2. IV. 3. 4. 5. 6. 13., c) Propertius: I. 7. 11. 18. III. 26. IV. 5. 10 21. V. 11. Cicero-Wybór listów: ad Att. I. 8. 14. II. 11. 19. III. 10. IV. 1. 11. XI. 12.; ad Jam. II. 4. V. 5. XIV. 1. 2. XV. 6. XVI. 4. 16.; ad Quintum Fr. II. 15. III. 3. 7.

Lektura domowa: Cicero: Cato Maior de senectute (8 ucz.); In Verrem IV. (2 ucz.); De imperio Cn. Pompei (20 ucz.); Pro Archia poëta (3 ucz.); Pro Milone (1 uczeń); Tusculanarum disp. lib. I. III. (2 ucz.).

KLASA VIII. **Lektura szkolna.** Horacy: Ody ks. I. 1. 3. 4. 6. 8. 9. 14. 21. 22. 24. 34. 36. 37; ks. II. 3. 14; ks. III. 1. 2. 9. 30; IV. 2. 3. 7. 12; Epodon 2. 6. 7; Satyry ks. I. 1. 4. 9; ks. II. 6; Listy I. 1. 4. 7; Tacyt: Roczniki I. 1 -15; III. 1—7; IV. 1—9, 37—42, 57—59; XIV. 51—56; XV. 38—45, 60—65.

Lektura domowa: Z Horacego wszystkie ody z wydania szkolnego 4 uczniów, 5 ód — 8 uczniów, 4 ody 10 uczniów; z Tacyta Germanię 2 uczniów, 1 księgę z Annales 8 uczniów, z Historyi 2 uczniów.

4. Język grecki.

KLASA Va. Aryana - Anabasis: lib. I. (11—16); lib. II. (3—6), 25. lib. III. (1—4); lib. IV. (8—9); lib. VI. (8—13).

Lektura domowa: lib. II. (6—12) 6 ucz., 14 (3 ucz., lib. III. (8—15) 4 ucz., 16—18 (2 ucz.), Iliady: lib. I. II.

Lektura domowa: lib. II. (1 ucz.), lib. VII. (6 uczniów); lib. VIII. (2 ucz.).

KLASA Vb. **Lektura szkolna**: 1) Aryan, Anabasis, ustępy: I. 2. 3. 4; II. 5. 6; III.; V. 18. VI. 24. 2) Homer, Iliada, I. III.

Lektura domowa: Homer, Iliada, II. (wszyscy) IV. (1 ucz.), VII. (5 ucz.).

KLASA VI. **Lektura szkolna**: Homer, Iliada ks. VI, XVI. XVIII. XIX. XXII. i kursorycznie XXIV. Herodot ks. I. 1—5, 23—24, 28—33; ks. VI.; ks. VII. 198—228. Plutarch: Żywot Demostenesa.

Lektura domowa: 2 księgi z Homera zdało 6 uczniów, 1 ks. 8 uczniów, z Herodota 1 ks. 12 uczniów; z Plutarcha żywot Cycerona 5 ucz.

KLASA VII. **Lektura szkolna**: Homer Odysseja ks. I. 1—89, V. VI. IX. XIV. XX.; kursorycznie ks. X. XIII. a jako lektura bez przygotowania ks. XV.

Demostenes: III. mowa przeciw Filipowi. Plato: Apologia. Tucydydes III. 20—24, 36—68.

Lektura domowa: 2 ks. z Homera 4 uczniów, 1 ks. 8 ucz.; z Demostenesa 1 mowę 6 uczniów.

KLASA VIII. **Lektura szkolna**: Plato Apologia od rozdziału XVII.; Fedon 64—67; Protagoras. Arystoteles w wyimkach wydanie Schneidra; Sofokles: Antygona.

Lektura domowa: Plato: Fedon i Symposion 2 uczniów, Kriton 10 uczniów; 1 tragedyę 6 uczniów.

B) PRZEDMIOTY NADOBOWIĄZKOWE.

I. Religia mojżeszowa.

KLASA I. Historya biblijna do śmierci Mojżesza w związku z zasadami wiary. Dziesięcioro przykazań. Modlitwa poranna i błogosławieństwa. (Modlitwy stołowe).

KLASA II. Historya biblijna od Jozuego do podziału państwa w związku z zasadami wiary. Objaśnienia dekalogu. Obowiązki względem Boga. Święta i posty. Modlitwa wieczorna i błogosławieństwa przy szczególnych uroczystościach.

KLASA III. Historya biblijna od podziału państwa do powrotu z niewoli babilońskiej. Trzy nauki główne wyznania mojżeszowego. Obowiązki względem ludzi. Najważniejsze przepisy ceremonialne. Modlitwa na sobotę. Hallel. Abinu malkemu.

KLASA IV. Historya Izraelitów pod panowaniem Syryi. Makabeusze. Panowanie Rzymian. Upadek państwa. Bar-Kochba. Główni nauczyciele Miszny. Ukończenie Talmudu. Najważniejsze przepisy ceremonialne i rytualne. Nazwa i treść pism apokryficznych. Modlitwy na święta.

KLASA V. i VI. Ustawy moralne i etyczne. Etyka na podstawie przypowieści ojców „Pirke Abot" Objaśnienia 13 artykułów wiary.

KLASA VII. i VIII. Historya Żydów w diasporze z biografiami najsławniejszych mężów. Historya Żydów w Polsce.

2. Dzieje ojczyste.

KLASA VII. Od Leszka Czarnego do Jana Kazimierza.

KLASA VIII. Od Jana III. Sobieskiego do końca.

3. Gimnastyka.

Zgodnie z planem nauki gimnastyki odbywano ćwiczenia wolne, mieszane, ćwiczenia tułowia i równowagi, ćwiczenia oddechowe, gry i zabawy ruchowe.

4. Rysunki.

ODDZIAŁ I. (kl. V.+VI.) Anatomia głowy ludzkiej i rysowanie głowy podług modeli gipsowych.

Rysowanie i malowanie przedmiotów martwej natury. Krajobraz z natury.

ODDZIAŁ II. (kl. VII.+VIII.) Rysowanie i malowanie głowy ludzkiej tak podług modeli gipsowych jakoteż z żywej natury.

Rysowanie i malowanie draperyj, martwej natury oraz krajobrazu z natury.

5. Geometrya wykreślna.

ODDZIAŁ I. O punkcie prostej i płaszczyźnie, a mianowicie: o rzutach tychże na dwie płaszczyzny, na trzy płaszczyzny, o sprowadzeniu płaszczyzn rzutów do jednej pł. rysunkowej, o cieniach prostych i figur płaskich na pł. rzutów, o kładach płaszczyzn, o wyznaczaniu rzeczywistych wielkości odcinków oraz kątów i o transformacyach płaszczyzn rzutów.

ODDZIAŁ II. O kątach bryłowych trójściennych, o wielościanach foremnych, o ich przekrojach i siatkach ostrosłupów i graniastosłupów o punktach przecięcia się prostej z wielościanami o cieniach rzuconych i o powierzchniach brył foremnych.

6. Śpiew.

Nauka śpiewu odbywała się przez cały rok szkolny 1912/3 dwa razy tygodniowo w dwóch oddziałach (po 2 godz.). Brało w niej udział 78 uczniów z całego gimnazyum. Rozdział głosów był następujący: 21 sopranów, 18 altów, 8 tenorów I., 12 tenorów II., 11 basów I., 8 basów II. Ćwiczono ogółem 58 pieśni, z tego 40 na chór męski, 28 na mieszany, 39 świeckich, 29 kościelnych. Chór śpiewał w czasie wszystkich nabożeństw i uroczystości gimnazyalnych.

Z zakresu teoryi zapoznawano uczniów z rozpoznawaniem nut i tonacyi tudzież z najogólniejszemi wiadomościami z zakresu historyi muzyki.

Na poranki i wieczorki gimnazyalne odbywano próby osobne.

IV. Tematy wypracowań pisemnych z klas wyższych

(dla języków nowożytnych).

KLASA V a. 1. Główne myśli zawarte w ustępie p. t. „Walka o łup“ A. Dygasińskiego (szkolne); 2. Nastrojowość cichego wieczoru letniego (domowe); 3. Geneza i związek trzech nici powieściowych „w Panu Tadeuszu“ (szkolne); 4. Kościół parafialny w Wadowicach (domowe); 5. Rzymska literatura Augustowska (szkolne); 6. Charakterystyka króla Stanisława Augusta (szkolne);

7. Cześnik i Rejent „z Zemsty“ jako dwa zasadnicze typy szlachty polskiej (szkolne); 8. Krytyczny rozbiór wiersza A. Asnyka p. t. Limba (domowe); 9. Cześć Mickiewicza dla N. Panny (szkolne); 10. Uprawa roślin warzywnych i kwiatów (domowe);

KLASA V b. 1. Charakter twórczości Matejki i Grottgera (szkolne); 2. „Ze słabością łamać uczmy się za młodu“ (domowe); 3. Typ chłopa polskiego na podst. „Placówki“ Prusa (szkolne); 4. Życie towarzyskie w Soplicowie (szkolne); 5. Stroje ludu w Galicyi (domowe); 6. Uroczystości weselne na wsi (szkolne); 7. Polka bohaterka (jeden z epizodów z historyi polskiej) (domowe); 8. Fabuła Pana Tadeusza, Zemsty i Sarmatyzmu (wykazać styczne) (szkolne); 9. Znaczenie lasów w przyrodzie (domowe); 10. Siła, z prawdziwego źródła idąca, wszystko zwalczy. (Rozwinąć myśl) (szkolne).

KLASA VI. 1. Znaczenie i urok kwiatów w poezyi (domowe); 2. Humanizm w Polsce (szkolne); 3. Polska myśl polityczna w XVI w. (szkolne); 4. „Coelum non animum mutant, qui trans mare fugiunt“ (domowe); 5. Typ rycerza polskiego XVII w. na podst. Trylogii Sienkiewicza (szkolne); 6. Piotr Skarga sumieniem narodu (szkolne); 7. Koleżańskie pożycie uczniów (domowe); 8. Pierwiastek rycerski, dworski i fantastyczny w literaturze polskiej XVII w. (szkolne): 9. Swojski krajobraz (domowe); 10. Racyonalizm i sentymentalizm w literaturze. (szkolne).

KLASA VII. 1. Charakter twórczości Karpińskiego i Kniaźnina na tle współczesnej im epoki (szkolne); 2. Umysłowe i towarzyskie życie w Polsce bezpośrednio po rozbiorach (domowe); 3. Próby łamania prawideł i przesądów pseudoklasycznych przed r. 1822. (szkolne); 4. Rozwinąć myśl J. Kochanowskiego „Nie bądź gościem u siebie, wiedz, co się w cię wleje, Wedle tegoż swe sprawy miarkuj i nadzieje (domowe); 5. Mickiewicz a Goethe (szkolne); 6. Zbytek rodzi zniewieściałość a prostota męstwo (domowe); 7. Droga przemian Mickiewicza poety w Mickiewicza wieszcza (szkolne); 8. Charakter Mickiewicza (szkolne); 9. Usposobienie człowieka odbiciem przyrody (domowe); 10. Psychiczna strona bohaterów pierwszych powieści J. Słowackiego (szkolne).

KLASA VIII. 1. Wpływ poezyi, malarstwa i muzyki na kształtowanie się duszy ludzkiej (domowe); 2. Stosunek do Boga w po-

ezyach Słowackiego a Mickiewicza (szkolne); 3. Subjektywizm i pessymizm osobisty i narodowy w Lambrze, Kordyanie i Anhellim (domowe); 4. do wyboru: a) Narodowy charakter Polaków z uwzględnieniem historycznego rozwoju. b) Wizyonerski pierwiastek poezyi romantycznej. c) Rozwinąć i uzasadnić myśl zawartą w zdaniu: „Prawda i szczerość uczuć są wielką tajemnicą piękności i wartości człowieka (szkolne); 5. do wyboru: a) Społeczne życie owadów. b) Znaczenie przemysłu dla Galicyi. c) Ukraina w poezyi polskiej (szkolne); 6. do wyboru: a) Realizm a poezya życia. b) Mieszczaństwo w historyi polskiej. c) Idea zemsty jako czynnik twórczy w literaturze (szkolne); 7. do wyboru: a) „A jeśli komu droga otwarta do nieba tym, co służą ojczyźnie. b) Nauka optyki i akustyki zdrajczynią tajemnic przyrody. c) Polska literatura gawędowa (szkolne); 8. do wyboru: a) Próba oceny krytycznej jednego z dramatu St. Wyspiańskiego. b) Udział włościaństwa polskiego w walkach narodowych. c) Szczerość a jej pozory (spostrzeżenia z życia) (szkolne).

KLASA V a. 1. Mein schönster Ferientag, (dom.). 2. Die Kultur der Phoenizier, (szk.). 3. Das Ideal der griechischen Erziehung, (dom.). 4. Das alte griechische Theater, (szk.). 5. Die Kraniche des Ibykus, (dom.). 6. Entstehung der Erde, (szk.), 7. Übersetzung aus dem Polnischen, (dom.). 8. Lessing Jugendjahre. (szk.). 9. Die Freuden des Winters, (dom.). 10. Der Taucher, (szk). 11. Bedeutung der Bakterien in der Natur, (dom). 12. Tantalos und Pelops, (szk.). 13. Kurzer Inhalt des I. Gesanges von Homers Iliade, (dom.). 14. Reineke Fuchs, I. (szk.).

KLASA V b. 1. Wie bauten die Faraonen Grabdenkmäler? (szk.). 2. Die Bedeutung des Sprichwortes „Ora et labora“. (dom.). 3. Wie wurde Ödipus König von Theben? (szk.). 4. Ein heiterer Spätherbsttag. (dom.). 5. Raffaels Madonna della Sedia. (szk.). 6. Die Weihnachten. (dom.). 7. Unsere Stadt. (szk.). 8. Was ist ein Gentleman. (szk.). 9. Gold und Eisen. (dom.). 10. Schiller auf der Karlsschule. (szk.). 11. Ein Ausflug im Frühling. (dom.). 12. Nis Randers. Nacherzählung. (szk.). 13. Der Wald. (dom.). 14. Der Wassermensch. (szk.).

KLASA VI. 1. Misbrauch geistiger Getränke. 2. Das Zeusideal bei Phidias. 3. Die mythische Deutung des Märchens Dornröschen. 4. Der Zug der Vertriebenen. 5. Übersetzung aus dem Polnischen. 6. Rolands Tod. 7. Der kühne Schwabe. 8. Legende vom Hufeisen. 9. Hermanns Verhältnis zu seiner Mutter. 10. Goethes Aufenthalt in Strassburg. 11. Vorbereitug des Ritters zum Kampfe in Schillers „Kampf mit dem Drachen". 12. Die Vorfabel in Lessings „Minna v. Barnhelm". 13. Der Nutzen der Flüsse. 14. Das Glück von Edenhall.

KLASA VII. 1. Die Rache im Nibelungenlied. (szk.). 2. Zeit ist Geld. (dom.). 3. Religiöse Gebraüche als erste Anfänge des Dramas. (szk.). 4. Wie exponiert Lessing in Minna von Barnhelm. (dom.). 5. Das Romantische in Bürgers Lenore. (szk.). 6. Der Weimarer Hof. (szk.). 7. Der Einfluss der Jahreszeiten auf die Seelenstimmung des Menschen. (dom.). 8. Goethe in Italien. (szk.). 9. Vorteile und Nachteile des Lebens in der Stadt. (dom.). 10. Die Tragödie Sapphos. (szk.).

KLASA VIII. 1. Über die Vaterlandsliebe. (dom.). 2. Die Sonne als Quelle des Lebens. (szk.). 3. Die Predigt Pauli in Athen von Raffael und die Predigt Skargas von Matejko. (dom). 4. Die antique „Iphigenie auf Tauris" von Euripides und die moderne „Iphigenie auf Tauris" von Goethe. (szk.). 5. Wallenstein und Chmielnicki. (dom.). 6. Abschiedsrede eines Abiturienten. (szk.). 7. Iphigeniens Anfenthalt in Tauris. (dom.). 8. Gedankengang des grossen Monologs am Anfange von Goethes „Faust" (szkol.). 9. Erläuterung und Begründung des Spruches: „Wer mit dem Leben spielt, kommt nie zurecht. — „Wer sich nicht selbst befiehlt, bleibt immer Knecht". (dom.).

V. Zbiory naukowe.

1. Biblioteka nauczycielska

liczyła z końcem roku szk. 4356 dzieł w 9215 tomach.

Zakupiono dzieła: *Arriani* Anabasis (3); *Berent*, Fachowiec; *Berdau*, Flora Tatr; *Cenar*, Gry i zabawy (2); *Cicero*,

Dzieła, wyd. Teubnera (32); *Curtii Rufi* Historiarum Alexandri Magni (3); *Demosthenes*, v. Kranze (Stitz); *Eurypides*, Tragoediae, Nauck (3); *Frank-Kozłowski*, Fizyologia roślin; *Frick*, aus den deutschen Lesebüchern V, 1, 2; *Gabryl*, Logika; *Goedecke*, Grundriss der Geschichte der deutschen Dichtung (10); *Grabiec*, Rok 1863; *Guenther*, Zagadnienia życia; *Günther*, Wstęp do nauki bakteryologii, Żurakowski; *Hahn*, Rok Słowackiego, *Hauptmann*, A Pippa tańczy; Biedny Henryk; Róża Bernd; Święto pokoju; *Hartwig*, Lehrbuch der Entwicklungsgeschichte; *Hoffmann-Żurakowski*, Bakterye i drożdże; *Hugo de Vries*, Nowa teorya powstania gatunków; *Kasprowicz*, Arcydzieła europejskiej poezyi dramatycznej (2); Poeci angielscy; Uczta Herodyady; *Konopnicka*, Pan Balzer; *Krasiński*, wyd. jubil. (8); *Kucharzewski*, Maurycy Mochnacki; *Kulwieć*, Chrząszcze polskie; *Łoziński*, Doliny rzek wschodnio-karpackich; *Łoziński*, Życie polskie w dawnych wiekach (3 wyd.); *Macfall-Haldane*, Kasprowicz, Historya malarstwa (6); *Maciszewski*, Brzeżany; *Molier*, Żeleński (Boy), Dzieła (6); *Muther*, Geschichte der Malerei (3); *Plutarchi*, Vitae parallelae (4 części w 3 egz.); *Potocki*, Polska literatura współczesna (2); *Prus*, Faraon (3); *Przybyszewski*, De profundis; Dzieci szatana; Na tym padole płaczu; Odwieczna baśń; Zmierzch; *Porębowicz*, Dante, Boska komedya; *Reymont*, Wampir: Fermenty; Na krawędzi; *Rydel*, Bodenhain; Na zawsze; Zygmunt August; *Schottelius-Felauer*; Bakterye i choroby zakaźne; *Siedlecki*, Jawa; *Sieroszewski*, Dno nędzy; Korea; Na daleki Wschód; Ol-Soni Kisań; Risztau; W matni; *Stasiak*, Wit-Stwosz źródłem natchnień Albrechta Dürera; *Tetmajer*, Na skalnem Podhalu IV; Wybór nowel; Zatracenie (2); *Tomkowicz*, Kultura Krakowa XVII w.; *Ujejski*, Poezye (2); *Walde-Koppe*, Handbuch der Drechslerei; *Weise*, Charakteristik der lateinischen Sprache; *Weygand*, Deutsches Wörterbuch (2); *Weyssenhoff*, Hetmani; Sprawa Dołęgi; Syn marnotrawny; Za błękitami; Żywot i myśli Podfilipskiego; *Witkiewicz*, Matejko; *Wyspiański*, Corneille'a Cyd; Daniel; Legenda; Lelewel; Noc listopadowa; Powrót Odysa; Sędziowie; Skałka; Wiersze (fragmenty); Wyzwolenie; *Zuber*, Geologia pokładów naftowych w Karpatach; *Zych*, Echa leśne; *Żeromski*, Aryman mści się; Dzieje grzechu (2); Sułkowski.

Kontynuuje się zakupno: Roschera mitologii; Encyklopedyi powszechnej; Encyklopedyi wychowawczej; Estreichera, Bibliografia polska.

Czasopisma: Biblioteka warszawska, Kosmos, Książka, Kwartalnik historyczny, Pamiętnik literacki, Poradnik językowy, Przegląd filozoficzny, Przegląd Polski, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, Przewodnik oświatowy, Rodzina i Szkoła, Ruch filozoficzny, Wiedza i Postęp, Wszechświat, Archiv für systematische Philosophie, Lehrproben und Lehrgänge, Monatschrift für höhere Schulen, Neue Jahrbücher, Pettermanns Mitteilungen, Rundschau für Geographie, Wissenschaftliche Rundschau, Vierteljahrschrift f. körp., Erziehung, Zeitschrift f. österr. Gymnasien, Zeitschrift für Zeichen und Kunstunterricht.

Otrzymano w darze: Sprawozdania innych gimnazyów (drogą zamiany), Sitzungsberichte Ak. Um. w Wiedniu. — Wydawnictwa Ak. Um. w Krakowie, Sprawozdania i Rozprawy.

2. Biblioteka uczniów.

a) Dział polski zawiera 1216 dzieł w 1555 tomach.

W roku bieżącym zakupiono lub otrzymano w darze następujące dzieła: Antoniewicz-Bołoz: Grottger, Arystofanes: Rycerze, Ajschylos: Cztery dramaty, Bolesławita: Czarna Perełka, Bukowiecka: Dzieci Warszawy, Pamiętniki Beniowskiego, Czartoryski: Bard polski, Cherubini: Przygody pajaca, Chmielowski: Jan Kasprowicz, Stanisław Wyspiański, Dygasiński: Gody życia, Flach, Stanisław Wyspiański, 2 egz., Gjenes-Selmer: Nad dalekim cichym fjordem, Gawroński-Rawita: Walka o wolność w r. 1863, Gomulicki: Rok 1812, Homer: Odysseja, Hahn: Juliusz Słowacki w poezyi polskiej, Konopnicka: Imagina, Wybór pism, Kraszewski: Lubonie, Powieść bez tytułu, Mistrz Twardowski, Zygmuntowskie czasy, Chata za wsią, Kraushar: Zarysy literacko-historyczne, Kipling: Zwodne światło, Kraszewski-Leliwa, Włast, Kowerska: W Suchowskim dworze, Łucki: Nieznane poezye Kazimierza Brodzińskiego, Mossoczowa: Młodość poety, Morawska: Pod Sasowym Rogiem, Przygody Imć Pana Mikołaja Reja, Norwid: Wybór poezyj, Niewiarowski: Osadnicy w puszczy polskiej, Noskowski-Zawirski: Wykład praktyczny harmonii, Niemcewicz:

Pamiętniki z 1830—31 roku, Opowiadania historyczne dla młodzieży, Ostrowski: Śladami legionów, Potocki A.: Polska literatura współczesna, Stanisław Wyspiański, Szkice i wrażenia literackie, Przyborowski: Berek pod Kockiem, Berezyna, Potocki W.: Wojna chocimska, Polska w pieśni r. 1863, Prus: Placówka, Reymont: Ave Patria, Rodziewicz: Atma, Kądziel, Jaskółczym szlakiem, Czahary, Szary proch, Rydel: Zygmunt August, Szymański: Szkice, Słowacki: Złota czaszka 2 egz., Beatryx Cenci 2 egz. Horsztyński 2 egz., Sienkiewicz: Nowele wyd. jub., Strażyńska: Królewska wnuka, Tretiak: Juliusz Słowacki, Tokarski: Dzielne dzieci, Verne: Piętnastoletni kapitan, Weyssenhoff: Soból i panna, Wyspiański: Lelewel, Wiersze, Fragmenty dramatyczne, uwagi, Akropolis: Wells, Pierwsi ludzie na księżycu, Witkiewicz: Matejko, Wilde: Opowiadania, Zych: Echa leśne.

Z biblioteki mogli korzystać wszyscy uczniowie klas III—VIII, z uczniów zaś kl. I i II tylko ci, którym to zalecili nauczyciele jęz. polskiego.

Udział uczniów i ruch książek w r. szk. 1912/13.

Klasa	Liczba uczniów wypożyczających	Liczba książek wypożyczonych	Przeciętnie wypożyczał jeden uczeń książek
I a	15	159	10·6
I b	5	154	30·8
II a	13	306	23·5
II b	11	151	13·7
III a	27	732	27·1
III b	23	459	19·9
IV a	23	553	24·0
IV b	24	472	19·6
V a	24	355	15·5
V b	22	347	15·3
VI,	45	1074	23·8
VII.	38	760	20·0
VIII.	34	820	24·1
Razem .	**304**	**6.342**	**20·8**

b) **Dział niemiecki zawiera obecnie 406 dzieł w 495 tomach.**

Z książek korzystali uczniowie klas od III do VIII w liczbie około 150.

3. Gabinet geograficzny

posiada albumów i obrazów	86
map	130
atlasów	20
globusów	4
zbiór produktów monarchii austr.-węg.	1
taśma	1

W roku bieżącym zakupiono 11 obrazów, 1 album i 2 mapy.

4. Gabinet historyi naturalnej

zawiera pozycyi okazów i tablic:

w dziale mineralogicznym	972
„ botanicznym	142
„ zoologicznym	399

W roku 1912/13 zakupiono: Sylvia hortensis, Circus rufus, Falco peregrinus, Sterna minuta, Somateria mollissima o, 2 tablice Schmeila: „ryby słodkowodne, 3 akwarya, 1 siatkę planktonową.

W darze od WP. Bukowskiej otrzymał gabinet: 1. Atlas d. physiologischen Chemie v. Otto Funke 1853. 2. Versuche über Photographie mittelst röntgenschen Strahlen v. Eder u. Valenta 1896. 3. Handatlas der Anatomie des Menschen II. Heft, Berlin 1865.

5. Gabinet fizykalny

posiada przyrządów 422.

W tym roku zakupiono elektrolityczny przerywacz Wehnelta.

6. Gabinet rysunkowy

posiada obecnie modelów gipsowych	43
drewnianych	60
szklanych	44
majolikowych	10

naturalnych	140
dawnych wzorów rysunkowych (druki)	163
ptaków	13
imitacyi grzybów	12
naczyń glinianych	18
modeli metalowych	7
draperyi	4
chusteczek kolorowych	4

W bieżącym roku szkolnym zakupiono: modeli gipsowych 5, drzewnych 10 i szklanych 19.

7. Gabinet archeologiczny

posiada 101 numerów. W bieżącym roku szkolnym zakupiono następujące przedmioty: 1. Dr. Riggauer: Antike Münzen und Medaillen in Kopien. 2. Engelmann Richard: Pompei. 3. Duhm Fr.: Pompei eine hellenistische Stadt in Italien. 4. Petersen: Vom alten Rom. 5. Thiersch: Tyrrhenische Amphoren. 6. Rolfs: Neapel I. Die alte Kunst. 7. Burckhardt: Der Cicerone. Eine Anleitung zum Genuss der Kunstwerke Italiens 4 tomy. 8. Springer: Handbuch der Kunstgeschichte. Tom 2, 3, 4, 5.

8. Biblioteka książek szkolnych

dla ubogich uczniów (zawiadowca prof. Niespodziański) zakupiła w ostatnim roku szkolnym książek za 60 koron.

VI. Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

1. C. k. Rada szk. kr. rozporządzeniem z dnia 14 lutego 1913 l. 1245/IV. postanawia, aby strój skautowy służył bezwzględnie i wyłącznie tylko do właściwych ćwiczeń i zabrania stanowczo popisywania się tym strojem przy jakichkolwiek uroczystościach i obchodach.

2. C. k. Rada szk. kr. rozporządzeniem z dnia 26/II. 1913 l. 2845/IV. zarządza, by uczniowie klasy szóstej, którzy otrzymali

za I. półrocze z geografii postęp niedostateczny, zdawali w pierwszych sześciu tygodniach następnego półrocza egzamin poprawczy z tego przedmiotu.

3. C. k. Rada szk. kr. okólnikiem z dnia 31/XII. 1912 r. l. 22341/IV. przypomina, że używanie napojów alkoholicznych podczas wycieczek szkolnych ma być bezwzględnie wykluczone.

4. C. k. Rada szk. kr. reskryptem z d. 10/V. 1912 l. 9102/IV. zarządza, aby nie przypuszczono po wakacyach takich uczniów do egzaminu wstępnego do klasy wyższej, którzy wykażą się ujemnem świadectwem odejścia, stwierdzającem wystąpienie ich ze szkoły po dniu 15 maja.

VII. Fizyczny rozwój młodzieży.

1. **Gimnastyka.** Zakład nie posiada niestety własnej sali gimnastycznej; gimnastyka jest przedmiotem nadobowiązkowym, na który młodzież zwłaszcza klas wyższych niechętnie się zapisuje i niezbyt gorliwie uczęszcza. Nauka gimnastyki odbywała się w sali miejscowego Sokoła w 8 oddziałach i 16 godzinach tygodniowo. Uczęszczało na ćwiczenia w 2 półroczu 232 uczniów, to jest niemal 60%.

2. **Gry i zabawy ruchowe.** W roku sprawozdawczym zabawy uczniów odbywały się podobnie jak w latach ubiegłych w jesieni i wiosną pod kierunkiem prof. Dydka i Kameckiego na błoniach miejskich w środy i soboty, o ile dopisywała pogoda. Do ulubionych zabaw zaliczyć należy krokiet, palant, piłkę nożną, odbijankę i lawn-tennis urządzony na boisku gimnazyalnem. Korzystała także młodzież z kąpieli rzecznej w Skawie. Od czasu do czasu bawiła się na polankach poblizkich lasów. W jesieni bywały zabawy te połączone z pieczeniem ziemniaków. Sport saneczkowy i łyżwiarski słabiej zaznaczył się niż w latach ubiegłych z powodu lekkiej zimy.

3. **Nauka strzelania** rozpoczęła się w październiku 1912. Zapisało się na nią 50 uczniów z klasy VII. i VIII. Zapowiadała

się bardzo dobrze. W listopadzie jednak, skutkiem ruchu wojsk wywołanego zawieruchą wojenną na Bałkanie, Ministeryum wojny poleciło zamknąć kurs strzelania w tutejszym zakładzie.

Ruch Skautowy. W październiku 1911 r. doszły do naszej młodzieży wieści o organizowaniu się Skautingu polskiego. Po ukazaniu się pierwszego numeru dwutygodnika „Skaut", zawiązały się odrazu trzy zastępy. Początek dało dawne Koło sportowe uczniów gimnazyalnych, które następnie rozwiązało się, podczas gdy Drużyna Skautowa zaczęła się silniej rozwijać. Drużyna ta ma nazwę I. Wadowicka Drużyna Skautowa Im. St. Żółkiewskiego. Drużynę prowadził początkowo Andrzej Pyka, uczeń kl. VII; następnie Bruno Olbrycht, uczeń kl. V., odbywszy poprzednio kurs wakacyjny dla instruktorów skautowych w Skolem pod Stryjem.

Z początkiem roku szkolnego 1912/13 Drużyna zaprosiła prof. Beera, jako Skauta, by objął nad nią drużynostwo. Na propozycyę miejscowego wydziału sokolego Naczelnictwo Związkowe Sokolo-Skautowe we Lwowie zatwierdziło go jako drużynowego. Od tego czasu dalszy rozwój Drużyny wszedł na tory właściwe.

Drużyna przestała być „dziką" i w myśl Rady Szk. kr. przeszła pod kierownictwo „Sokoła". Bruno Olbrycht, dawniejszy drużynowy „dzikiej" Drużyny, jest przybocznym i zastępcą drużynowego; komendantem wszystkich Drużyn w dzielnicy wadowickiej, z ramienia Sokoła, jest naczelnik Sokoła w Wadowicach, p. Usiekniewicz.

Przy komendzie miejscowej skautowej, utworzono także Radę przyboczną sokolo-skautową, złożoną z delegatów Sokoła i grona naucz. przed którą komenda zdaje sprawozdanie raz na kwartał o rozwoju Drużyny i jej ćwiczeniach. Do rady przybocznej należą z grona nauczycieli Dyrektor, prof. Merta i prof. Stokłosa.

W ostatnim roku, dzięki gorącemu poparciu tego ruchu wśród młodzieży naszej, przez Dyrektora i Grono naucz. Drużyna doszła do liczby 78 członków i posiada wspaniałą izbę skautową na filii gimn. Na czele pojedynczych zastępów stoją uczniowie: Jakubowski Tadeusz (V a), Kamski Maksymilian (VI), Profic Stanisław (V a), Ćwiertniak Józef (VI), Popiel Józef

(VII), Gedl Tytus (IV b), Błasiak Franciszek (IV a), Szpądrowski (IV a). Wszystkich zastępów jest osiem.

Ćwiczenia poszczególnych zastępów odbywały się w regule co tydzień w sobotę po południu i trwały od 2 do 3 godzin. Co tydzień również odbywały się pogadanki skautowe na temat geogr. i hist. polskiej. Ćwiczenia pełnej drużyny odbywały się raz w miesiącu i trwały średnio około 3 do 4 godzin.

Wycieczki krajoznawcze odbywały się mniejszemi grupami, w czasie feryj świątecznych i wakacyj, w promieniach: Wadowice, Kraków, Kalwarya, Lanckorona, Lipowiec, Tenczynek, Czerna, Beskid, Babia Góra, Barania Góra, Żywiec, Biała, Kęty, z wielką korzyścią tak fizyczną jak i umysłową dla naszej młodzieży.

Pamiętnemi chwilami w życiu Drużyny w minionym roku szkolnym będą: złożenie ślubowania prawa skautowego przez całą Drużynę wraz z drużynowym 5. lutego 1912 r., poświęcenie uroczyste własnego sztandaru skautowego 6. kwietnia oraz lustracya drużyny przez delegata Naczelnictwa Związkowego we Lwowie, p. Kozielewskiego, który po odbytej lustracyi w dniach 3. i 4. czerwca b. r. orzekł, że Drużyna gimnazyum wadowickiego należy do najlepszych w kraju.

Ogólny wpływ ruchu skautowego na młodzież nader korzystny. Uczniowie skauci pojmują swoje obowiązki szkolne poważnie i pod względem zachowania się należą do najwzorowszych w zakładzie.

5. **Wycieczki** były przeważnie jednoklasowe i jednodniowe. Mimo chłodnej i słotnej jesieni i bardzo zmiennej wiosny ilość wycieczek była dość pokaźna. Dalszych dla braku funduszów nie odbywano. Przegląd wycieczek podaje załączona tabelka.

I. Przegląd wycieczek w r. szk. 1912/13.

L. p.	Klasa	Data wycieczki	Ilość uczniów	Czas trwania wycieczki	Dokąd	Cel wycieczki	Kierujący wycieczką profesorowie
1	I.—VI.	28/9 1912	180	5 g.	Góra Jaroszowicka	Rozrywka i zabawa	Dydek, Mazanek, Stokłosa
2	VI.—VIII.	3/11 1912	29	10 g.	Kraków	Naukowy	Kiliński
3	III.—VI.	17/3 1913	36	2 dni	Kraków	Wycieczka skautowa	Beer
4	Ia—b.	5/4 1913	40	5 g.	Zawadka-Łysa Góra	Przyrodniczo-geogr.	Cież, Merta
5	II a.	26/4 1913	29	4 g.	Łysa Góra	Rozrywka i zabawa	Michałkiewicz
6	III a—b	30/4 1913	35	4 g.	Zawadka	Zabawa	Mazanek, Michałkiewicz
7	VIII.	2/5 1913	20	7 g.	Lanckorona	Historyczno geograf.	Niespodziański
8	I a—b	17/5 1913	43	7 g.	Dolina Ponikwi	Zabawa	Cież Merta
9	VI.	19/5 1913	29	16 g.	Krzeszowice-Trzebinia	Naukowy	Gebhardt
10	IV.—VII.	24/5 1913	45	18 g.	Kopalnie soli w Wieliczce	Naukowy	Stokłosa Klima
11	II a.	25/5 1913	33	18 g.	Kraków	Naukowy	Michałkiewicz
12	V a—b.	29/5 1913	35	9 g.	Kęty-Podlasy	Naukowy	Stokłosa
13	II b.	30/5 1913	32	15 g.	Ruiny w Lipowcu	Historyczno geograf.	Kamecki
14	VII.	30/5 1913	30	20 g.	Skrzyczne-Klimczak	Naukowy	Pollner
15	I a b.	31/5 1913	54	13 g.	Kalwarya-Lanckorona	Historyczno geograf.	Cież Merta
16	III a—b.	31/5 1913	41	18 g.	Tyniec-Bielany	Historyczno geograf.	Dydek Mazanek
17	IV a—b.	3/6 1913	42	14 g.	Andrychów-Kocierz	Przyrodniczo geogr.	Hanke Tyralik.
18	III b	26/6 1913	22	9 g	Kęty-Podlasy	Rozrywka i nauka	Dydek Stokłosa

VIII. Warsztaty szkolne.

1. **Warsztaty studenckie** otwarte w roku ubiegłym cieszyły się i w tym roku bardzo liczną frekwencyą uczniów zwłaszcza w porze zimowej. Pracami uczniów kierował prof. Dydek. Ponieważ pracownia ma zaledwie cztery warsztaty stolarskie i dwie tokarnie (z tych jedną zakupiono w roku obecnym) nie podobna było przyjąć wszystkich zgłaszających się, przyjęto bowiem zaledwie 32 uczniów. Praca odbywała się w 6 godzinach tygodniowo, we wtorki i czwartki od godz. 4—7 wieczorem. Wyrabiano przeważnie rzeczy praktyczne n. p. ramy do obrazów, stoliki, etażerki, stoliki na kwiaty, kuferki, szafki i t. d. na tokarni zaś przyrządy do zabaw (szachy), przyrządy kuchenne, nogi do stołów i t. p.

2. **Ogródek szkolny** prowadzony w zakresie warzywno-kwiatowym pod kierunkiem prof. Stokłosy. W ogródku pracowało 53 uczniów z klas od I. do V. włącznie przez marzec, kwiecień, maj i czerwiec. Uczniowie pracowali w wolnych godzinach od nauki bardzo ochoczo i starannie. Grządki pod względem formy zewnętrznej przedstawiają całość bawiącą oko rozmaitością form i barwnym układem kwiatów i zieleni. Dyrekcya zakładu przeznaczyła 3 nagrody za najstaranniej utrzymane grządki. Pierwszą otrzymał Juliusz Reich z kl. II. a, drugą Władysław Wala z kl. V b, trzecią Józef Targosz z kl. I a i Mieczysław Krzysztoforski z kl. III b. Za udzielenie bezpłatne kilku fur nawozu składa niniejszem Dyrekcya podziękowanie W. P. P. Reichowi i Thiebergerowi, obywatelom Wadowic.

IX. Orkiestra gimnazyalna

podobnie jak w ubiegłych latach dzieliła się na dwa odrębne komplety: orkiestrę mieszaną i dętą. Pierwsza, nadająca się do występów w zamkniętych salach, odbywała swe ćwiczenia głównie w półroczu zimowem i brała udział w wieczorkach i porankach urządzonych przez uczniów gimnazyum. Drugą, prze-

znaczoną do grania na wolnem powietrzu zorganizowano wprawdzie już z początkiem pierwszego półrocza, ćwiczyła ona jednak głównie w półroczu letniem, które się nadaje do występów na wolnem powietrzu. Wyniki tych ćwiczeń, w których członkowie orkiestry prawie bez wyjątku gorliwy brali udział, były bardzo dodatnie, zwłaszcza u orkiestry dętej, która swymi występami zyskała sobie ogólne uznanie. Należy to podnieść tem więcej, że przeważna część uczniów grających w orkiestrze, zwłaszcza dętej, to „samouki", którzy albo bardzo niewiele, albo zupełnie nie pobierali nauki gry na instrumentach, nie mając na to środków finansowych. Byłoby jednak rzeczą nader pożądaną, by gimnazyum mogło znaleźć środki na opłacanie osobnych instruktorów dla nauki na poszczególnych instrumentach. Wtedy możnaby łatwo utrzymać ciągłość orkiestry z roku na rok, podczas gdy obecnie kierownik orkiestry z początkiem każdego roku walczyć musi z wielkiemi trudnościami, by zebrać odpowiedni skład orkiestry.

Orkiestra mieszana brała udział w Wieczorku 3. Wieszczów, w poranku ku czci Piotra Skargi i w poranku ku uczczeniu 50 lecia powstania styczniowego. Prócz tego urządziła koncert na cele własne, który przyniósł 103 K. 95 h. czystego dochodu.

Orkiestra mieszana liczyła 21 członków w następującym składzie: **Skrzypce I.**: Hoła Józef VII., Żędzianowski Władysław VII., Kłapkowski Bolesław VI., Maszlanka Bronisław VI., Gedl Tytus IV b. **Skrzypce II.**: Kamski Antoni VII., Hajost Jan V b., Gach Artur IV b., Kieconń Józef III a., Pollner Stefan III a., **Viola**; Grabowski Tadeusz VI., **Bas**: Giebułtowski Stanisław V., **Flet**: Szpądrowski Kazimierz IV a. **Klarnety I. i II.**: Zaicek Tadeusz VI., Kubica Franciszek VII. **Kornet**: Giebułtowski Tadeusz VII., **Waltornie I. i II.**: Moskal Józef VII., Bąk Wincenty VIII. **Puzon F.**: Góralczyk Jan VII. **Bębenek**: Korn Tadeusz VII. **Bęben i czinele**: Moskal Władysław V a. — Orkiestra mieszana ćwiczyła 20 łatwiejszych utworów muzycznych . Zbiór nut wykazuje 90 pozycyi.

Orkiestra dęta urządzała celem ćwiczenia kilkakrotnie wycieczki na błonia miejskie. Prócz tego brała udział grając marsze do pochodu w uroczystości poświęcenia drużyny skautowej gimnazyalnej, w poranku gimnazyalnym 3. maja, w obchodzie miejskim uroczystości 3. maja, przygrywając podczas pochodu oraz odgry-

wając rano pobudkę a w poprzedni wieczór capstrzyk, w pogrzebie byłego ucznia gimnazyalnego ś. p. Zygmunta Dziwlika, wreszcie przygrywała podczas popisu gimnastycznego do ćwiczeń wolnych na przyrządach.

Orkiestra dęta liczyła 26 członków w następującym składzie: „**Tambourmajor**": Turyczyn Władysław VIII. **Flet**: Zając Stefan VII. **Pikolo**: Szpądrowski Kazimierz IV a. **Klarnet Es**: Zaicek Tadeusz VI. **Klarnety B. I. i II.**: Kubica Franciszek VII., Wolny Bronisław VI. **Kornety i skrzydłówki I. i II.**: Giebułtowski Tadeusz VII., Kamski Maksymilian VI., Bąk Wincenty VIII., Łasak Józef VII. **Skrzydłówka basowa**: Kamski Antoni VII. **Eufonium**: Hoła Józef VII. **Es-trąbki**: Skoczylas Szymon VII., Uczniak Władysław VIII,. Górnisiewicz Stefan VI., Tatar Alojzy VI. **Waltornie**: Moskal Józef VII., Zając Stanisław V a., Moskal Władysław V a. **Trąbka basowa**: Klauzner Józef V a. **Puzon F.**: Góralczyk Jan VII. **Basy (Helikony) F. i B.**: Giebułtowski Stanisław V b., Sekuła Jan VII. **Bębenek**: Korn Tadeusz VII. **Bęben**: Caputa Józef VII. **Czinele**: Bilewicz Franciszek (pryw.).

Orkiestra dęta ćwiczyła około 25 różnych utworów przeważnie marszów. Zbiór nut wykazuje 54 pozycyi.

Instrumentów własnych posiada gimnazyum 47. W bieżącym roku szkolnym zakupiono następujące nowe instrumenty: klarnet Es, kornet B, trąbkę basową B, helikon F. i czinele; prócz tego szereg starych dawano do naprawy.

Funduszów na utrzymanie orkiestry dostarczyli przeważnie sami uczniowie zakładu nakładając na siebie za zachętą dyrekcyi i Panów gospodarzy klas datek miesięczny w wysokości 5 do 10 halerzy. W ten sposób złożyły wszystkie klasy w ciągu całego roku szkolnego poważną kwotę 438 K. 20 h., która w pierwszym rzędzie umożliwiła zakupno nowych instrumentów za kwotę przeszło 350 Koron.

ZESTAWIENIE KASOWE

1. Pozostałość z roku poprzedniego		61 K. 87
2. Składki uczniów w ciągu roku:		
kl. I a. złożyła . .	54·70	
„ I b. „	44.50	
„ II a. „	36·20	
Do przeniesienia .	135·40	61 K. 87

Z przeniesienia	. .	135·40	61·87
klasa II b. złożyła	. .	34·40	
„ III a. „	. . .	36·00	
„ III b. „	. . .	29·02	
„ IV a. „	. . .	26·00	
„ IV b. „	. . .	20·15	
„ V a. „	. . .	25·78	
„ V b. „	. . .	35·20	
„ VI „	. . .	29·55	
„ VII „	. . .	33·80	
„ VIII „	. . .	32·90	
(Razem	. .	438·20)	438·20
3. Dochód z koncertu studenckiego	. .		103·95
4. W. P. Lisko	. . . . .		20·00
5. W. P. Dziwlik	. . . . .		10·00
6. Grono nauczycielskie	. . . .		32·00
Razem	. .		666·02 K.
Wydatki wynosiły	. . . . .		655·40 K.
Pozostaje na rok następny	. . .		10·62 K.

Łaskawym ofiarodawcom składa Dyrekcya na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

X. Praca umysłowa nadobowiązkowa.

I. Czytelnia uczniów.

Czytelnię otwarto w r. szk. 1912/13 w październiku 1912, zamknięto zaś w połowie maja 1913 r. Uczniowie mogli się zgromadzać w niej we wtorki, czwartki i soboty w godzinach od 4—6 po południu.

Do Czytelni należało 83 uczniów od kl. V.—VIII. W soboty wypożyczano członkom z biblioteki książki, których liczba wynosi 245. Są to dzieła treści belletrystycznej, historycznej, społecznej, filozoficznej i przyrodniczej. Członkowie zajmowali się w czytelni czytaniem czasopism różnej treści, grą w szachy, warcaby itp. Nadto dawali inicyatywę do zawiązywania t. zw. Kółek samokształcenia, do których należeli uczniowie jednej klasy lub klas sobie najbliższych. Organizacya i program tych Kółek zależały od poziomu umysłowego członków i toku ich nauki szkolnej. Kółek samokształcenia było 4.

1. Kółko przyrodnicze (vide sprawozdanie osobne).

2. Kółko naukowo-literackie kl. VI. pod kierownictwem prof. Kilińskiego wzięło sobie za zadanie rozszerzenie i pogłębienie wiadomości w dziedzinie historyczno-literackiej. Członkowie tego Kółko zdawali sprawę z przeczytanego dzieła naukowego lub na podstawie jakiejś rozprawy zagajali dyskusyę. Z referatów więcej samodzielnych należy wymienić: Etyka Reja, Przewodnie myśli powieści Orzeszkowej, Zarys Balińskiego i Mickiewicza, Gawędy Syrokomli.

3. Kółko literackie kl. VII. pod kierownictwem prof. Kilińskiego rozszerzało wiadomości historyczno-literackie równolegle z nauką szkolną. Charakterystyki poszczególnych autorów lub wybitniejszych dzieł opierano na najważniejszych historyach literatury polskiej lub monografiach i czytano autorów w całości w oryginale. Zajmowano się nadto stosunkiem literatury polskiej do zagranicznej. (Wpływ Moliera na komedyę polską według Kielskiego) i historyą polską (np. Dzieje Skarbca koronnego) lub zagraniczną (np. kultura i odrodzenie we Włoszech).

4. Kółko literackie kl. VIII. Uczniowie nie mieli ściśle nakreślonej organizacyi i nie zgromadzali się w ściśle oznaczonym terminie, lecz stosownie do potrzeb w różnym czasie odbywali pod kierownictwem prof. Kilińskiego pogadanki na temat literatury polskiej w w. XIX. i XX. w związku z literaturą obcą. Wygłoszono tu na podstawie odnośnych dzieł krytycznych między innymi następujące referaty: Dzieje krytyki polskiej, Polska legendarna w poezyi i tradycyi, O Wyspiańskim (8 odczytów), Najnowsze prądy w poezyi polskiej (2 odczyty), Dramat doby najnowszej, Powieść współczesna, Estetyka prądów literackich w Polsce, Matejko i Wyspiański, O Wagnerze, Miłość ojczyzny u Skargi i Libelta, Małecki a Tretiak o Słowackim, Krytyczna ocena messyanizmu i towianizmu, Powstanie polskie w poezyi, Konopnicka i jej stosunek do ludu, Dramat historyczny w teoryi, Pozytywizm a racyonalizm, O Sienkiewiczu (2 referaty).

Czytelnia urządziła dwukrotnie konkurs na utwór poetyczny przeznaczony do deklamacyi na porankach czytelni, który wykazał dość znaczne i szlachetne rozpoetyzowanie się młodzieży.

Przy sposobności jubileuszu Skargi, Powstania styczniowego i rocznicy konstytucyi 3 maja wystąpiła Czytelnia z uroczystymi porankami. Na program tych poranków składały się przemówie-

nia przeważnie uczniów, deklamacye, produkcye orkiestry gimnazyalnej i chóru, popisy solowego śpiewu itp.

Na pokrycie różnych wydatków czerpała Czytelnia dochody z wkładek członków i ze zapomóg od Instytucyj. Stan jej finansowy następujący:

A) DOCHODY:

Pozostałość z r. 1911/12	74 K 41 h
Wkładki członków	50 K 60 h
Wydział Rady pow. w Białej	30 K — h
	155 K 01 h

B) ROZCHODY:

Prenumerata czasopism i książek . . .	65 K 17 h
Korespondencya	1 K 71 h
Razem . .	66 K 88 h
Ogólna suma dochodów	155 K 01 h
„ „ rozchodów	66 K 88 h
Pozostałość na r. 1913/14	88 K 13 h

Świetnej Radzie powiatowej w Białej za udzielenie zapomogi Szanownemu Wydziałowi Tow. gimn. „Sokół" za odstępowanie sali oraz wszystkim Dobrodziejom składa Wydział Czytelni serdeczne podziękowanie.

2. Ćwiczenia w pracowni hist. naturalnej.

Prowadzone pod kierunkiem prof. Stokłosy dla członków Kółka przyrodniczego, do którego należeli uczniowie kl. Va, b, VI. i VII. W pierwszem półroczu odbywały się ćwiczenia dwa razy w tygodniu w zakresie poznawania minerałów i skał (własności fizyczne i chemiczne). W półroczu drugiem w zakresie anatomii i fizyologii roślin, jak również planktonu wód okolicy Wadowic. Na posiedzeniach Kółka wygłoszono następujące referaty:

Majkuciński (VI.) „O meteorytach" według Hoffmanna, Hałatek (Vb) „O planetach" według Ernsta, Klauzner (Va) „O powietrzu" według Neumayr'a, Majerskiego i Łozińskiego, Peters (Vb) „O geizerach i wulkanach błotnych" według Neumayr'a, Klauzner (Va) „Działanie powietrza i wody" według Neumayr'a, Boczek (Vb) „O temperaturze wnętrza ziemi" według Neumayr'a, Klauzner (Va) „Działanie lodowców i morza" według Neumayr'a, Rychlik (VI.) „Życie w otchłaniach morskich" według Nusbauma.

Przeciętna liczba uczniów na odczytach wynosiła 30. Po każdym odczycie wywiązywała się dyskusya co najmniej pół godzinna. W ćwiczeniach w pracowni brało udział po 10 uczniów.

3. Gminy szkolne.

a) Myśl rzucona przezemnie, aby wprowadzić w klasie ustrój gminny przyjęła się natychmiast — Od początku więc roku szkolnego zajmował się wszystkiemi sprawami administracyjnemi i rządy w klasie sprawował wójt wraz z radnymi.

Skład rządu gminnego klasy był następujący: wójt, dwóch radnych, pisarz, czterech sędziów, którym przewodniczył wójt. Rządy gminne wywarły dodatni wpływ na charakter uczniów, zwłaszcza że klasa cała bezwzględnie a ochotnie uznawała słuszność istnienia tego rodzaju ustroju. Można zauważyć, że samorząd w klasie usuwa wszelką możliwość skarg ze strony uczniów czy to na wymiar rzekomo wysokiej kary, czy też na nałożone obowiązki, co w zwykłych warunkach zdarza się dość często. — Dzięki działalności rządów gminnych doprowadza się w sprawach na pozór drobnych, a przecież mających znaczenie zasadnicze do pomyślnych rezultatów. — Tak n. p. osiąga się w ten sposób wzorowy porządek w klasie, jest się pewnym, że zachowywanie się uczniów w czasie pauz czy to w klasie czy poza klasą jest w każdym wypadku zupełnie odpowiednie. — Zdaniem mojem chętnie przez klasę przyjęty ustrój gminny przyczynia się niewątpliwie do wyrabiania u uczniów charakteru, woli i samodzielności, co jest przecież równie ważne dla życia jak kształcenie intellektualne.

Józef Mazanek
gosp. kl. III a.

b) Gmina szkolna zorganizowana na próbę w kl. III b. przyniosła widoczne korzyści. Przyznany uczniom samorząd przyczynił się przedewszystkiem do ich etycznego wyrobienia, wzmocnienia zaufania do przełożonych, do utrzymania porządku i karności w klasie i lepszego wypełniania obowiązków. Zakres samorządu z początku szczupły w miarę dodatnich doświadczeń rozszerzał gospodarz klasy. Poruczono zaś „radzie gminnej" złożonej z wójta i czterech radnych następujące zadania: 1) czuwanie nad dobrem zachowaniem się członków gminy w szkole i poza szkołą oraz przestrzeganie godności ucznia i dobrego imienia zakładu, 2) troska o ład i czystość w klasie, 3) niesienie sobie wzajemnej

pomocy materyalnej i moralnej, 4) sprawowanie sądów koleżańskich, które to zadanie spełniała „rada“ sumiennie i po koleżańsku. Dowodem rzetelnego zainteresowania się autonomią jest usunięcie wójta przez kolegów za zbyt łagodne karanie ich własnych wykroczeń.

Próba przyniosła dobre rezultaty. Oby się przyjęła powszechnie.

Wojciech Dydek
gosp. klasy IIIb.

XI. Stypendya, zapomogi, pomoc koleżeńska.

1. STYPENDYŚCI.

1. **Szczerbowski Tadeusz** z IIb, jednoroczne stypendyum z Rady powiatowej w Wadowicach w kwocie 60 koron.
2. **Kawaler Józef** z III a, stypendyum z fundacyi ś. p. Dyrektora Seweryna Arzta w rocznej kwocie 110 koron.
3. **Droździk Piotr** z IIIb, styp. z fundacyi ś. p. ks. Bartłomieja Klimy w rocznej kwocie 100 koron.
4. **Jakubowski Tadeusz** z Va, styp. z fundacyi nadwyżek karnych w rocznej kwocie 200 koron.
5. **Lenczowski Franciszek** z kl. VI., jednoraz. styp. z funduszu Rady pow. w Wadowicach w kwocie 100 koron.
6. **Migdałek Michał** z kl. VII. jak 5.
7. **Bąk Wincenty** z kl. VIII., styp. z fund. ś. p. Ignacego Marynowskiego w rocznej kwocie 400 koron.
8. **Kublin Józef** z kl. VIII., styp. z fund. ś. p. Floryana Scholza, nadane przez Radę miasta Wadowic, w rocznej kwocie 100 K.

Ogółem 8 uczniów zakładu pobierało stypendyum w łącznej kwocie 1170 koron.

2. ZAPOMOGI.

Z Wydziału Rady powiatowej w Białej otrzymali:

1. Błasiak Franciszek z IVa — 30 K., Droździk Piotr z IIIb — 30 K., Goc Franciszek z kl. VII. — 60 K., Pyka Andrzej z kl. VIII. — 60 K., Wala Władysław z kl. Vb — 30 K., Węglarz Ignacy z IIIa — 30 K., Czytelnia uczniów 30 K.

Zapomogę z fundacyi im. Mikołaja Kopernika po 61·50 K.

przyznał Wydział krajowy Majkucińskiemu Eugeniuszowi z kl. VI. i Stawowemu Baltazarowi z kl. VII.

Zapomogę z fundacyi im. Najdost. arcyks. Gizeli w kwocie 16 K. otrzymał Goldberger Leopold z kl. V b.

3. POMOC KOLEŻEŃSKA.

Na pomoc koleżeńską dla biednych uczniów złożyły się następujące fundusze:

1. Pozostałość z roku 1912	17·41 K.
2. Przy wpisach wpłynęło	74·22 „
3. Dochód ze sprzedaży kart wpisowych . . .	17·48 „
4. Dochód z wieczorku studenckiego	123·80 „
5. Zwrot pieniędzy za kupione przez uczniów losy na dom wycieczkowy w Zakopanem . . .	56·59 „
6. Klasa VIII. złożyła jednorazowo	16·43 „
7. Składki uczniów na ręce ks. prof. Karasia . .	292·62 „
8. „ „ „ „ ks. Fabera . . .	40·— „
9. WP. Lewinger z Witanowic	20·— „
10. Drobne datki w ciągu roku przyniosły . . .	13·17 „
Razem .	671·72 K.

Z tego wydano:

1. Na książki i przybory szkolne	67·32 K.
2. Na ubrania i wsparcia miesięczne	512·08 „
Razem .	579·40 K.
Pozostaje na rok następny	92·32 K.

4. FUNDUSZ NA GRY I ZABAWY.

Pozostałość z roku kalendarzowego	250·14 K.
Do końca czerwca 1913 wydano	163·— „
Pozostaje na rok szk. 1913/14	87·14 K.

5. FUNDUSZ WARSZTATOWY.

Pozostałość z roku ubiegłego	199·36 K.
Wydział krajowy asygnował	150·— „
Razem .	349·36 K.
Zakupiono tokarnię za	153·50 K.
Inne wydatki	17·96 „
Razem .	171·46 K.
Pozostaje na rok następny	177·90 K.

XII. TABELE STATYSTYCZNE ZAKŁADU.

1. Dodatek do klasyfikacyi za rok szkolny 1911/1912.

Liczba uczniów	W KLASIE I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI.	VII.	VIII.	Razem
Do egzaminu poprawczego przeznaczono	—	—	—	—	2	—	2	—	4	2	1	4	4	19
Z tych zdało egzamin	—	—	—	—	2	—	2	—	4	2	1	4	4	19
Nie zdało egzaminu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do egzaminu uzupełniającego przeznaczono	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	3
Z tych zgłosili się i zdali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Nie zgłosili się lub nie zdali	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Ostateczny wynik klasyfikacyi za rok szkolny 1911/12.														
1. Chlubnie uzdolnionych było	6^{1}	2	11	7	7	6	3^{1}	2	5	4	5	3	4	65^{2}
2. Uzdolnionych było	24	25	12	15	18^{1}	15	23	23	19	19^{1}	31	31^{1}	19^{1}	274^{4}
3. Na ogół uzdolnionych było	5^{1}	9	2	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	22^{1}
4. Nieuzdolnionych było	3	1	2	—	5	2	2	2	1	1	5	4	—	28
5. Z końcem r. szk. 1911/12 było uczniów	38^{2}	37	27	23	32^{1}	24	30^{1}	27	25	24^{1}	41	38^{1}	23^{1}	389^{7}

2. Rok szkolny 1912/1913.

Liczba uczniów	W KLASIE I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI.	VII.	VIII.	Razem
Na początku roku szk. 1911/12 wpisało się	44	40	43	41	29	25	24	24	25	24	47	38	36	440
W ciągu roku szkolnego przybyło	1	1	2	1	—	—	—	2	—	—	—	2	2	11
Wpisanych było razem	45	41	45	42	29	25	24	26	25	24	47	40	38	451
Z wpisanych przyjęto:														
a) na podstawie egzaminu wstępnego	43	39	1	3	2	1	1	1	—	2	4	1	2	100
b) na podstawie ukończenia klasy poprzedniej w gimnazyum tutejszem	—	—	34	36	23	22	22	19	25	17	39	36	33	306
c) w gimnazyum obcem	—	—	3	1	—	—	—	1	—	2	1	2	—	10
d) repetentów gimnazyum tutejszego	—	—	5	—	—	2	—	2	—	1	3	1	—	14
e) repetentów gimnazyum obcego	—	2	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	7
f) dobrowolnie powtarzających klasę	2	—	2	2	1	—	—	3	—	1	—	—	3	14
W ciągu roku wystąpiło	12	7	2	3	2	1	—	—	1	1	2	—	1	32
Liczba uczniów przy końcu roku	33	34	43	39	27	24	24	26	24	23	45	40	37	419
W tej liczbie uczniów publicznych	28	30	42	37	26	24	23	24	23	23	41	38	34	393
„ „ „ prywatnych	5	4	1	2	1	—	1	2	1	—	4	2	3	26
Miejsce urodzenia:														
W Wadowicach	4	3	6	9	6	5	5	6	6	3	6	1	3	63
W powiecie wadowickim	1	7	14	8	8	7	5	9	7	4	11	14	7	102
„ bialskim	1	4	2	2	2	1	3	—	—	3	2	5	6	31
„ chrzanowskim	2	3	2	2	—	1	—	—	1	—	—	1	1	13
„ żywieckim	1	—	—	4	4	—	1	4	—	2	7	3	4	30
„ myślenickim	4	2	3	2	1	1	2	—	2	—	2	—	7	26
W innych powiatach	15	11	15	10	5	9	7	5	7	10	13	14	5	126
W Królestwie Polskiem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
														(393)
Mieszkanie uczniów:														
U rodziców	15	13	23	23	12	15	13	16	14	10	23	14	10	201
U krewnych	2	4	4	—	1	—	—	1	3	2	—	1	—	18
W bursie gimnazyalnej	4	3	3	7	8	3	—	4	1	6	6	7	4	56
U O O. Karmelitów	2	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	9
Na stancyi	5	10	7	7	5	4	10	3	5	5	12	16	20	109
														(393)
Wyznanie:														
Rzymsko katolickie	25	29	35	35	24	22	21	21	22	20	37	38	31	360
Grecko katolickie	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	4
Protestanckie	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mojżeszowe	2	1	6	2	2	2	1	2	1	2	4	—	3	28
														(393)
Język ojczysty:														
Polski	27	30	41	37	26	24	23	23	23	20	41	38	34	390
Ruski	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Niemiecki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
														(393)
Stan rodziców:														
Właściciele większych posiadłości	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Włościanie i mieszczanie rolnicy	9	7	12	10	8	8	11	9	4	5	16	17	18	134
Rzemieślnicy i przemysłowcy	3	5	10	10	4	5	3	2	3	4	5	4	2	60
Kupcy	2	1	2	2	1	2	1	3	2	—	3	1	3	23
Urzędnicy i słudzy rządowi i autonomiczni	12	11	15	9	8	7	6	6	9	8	11	7	9	118
Notaryusze, lekarze, adwokaci	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	4
Zarobnicy	—	1	—	—	2	—	—	—	1	1	—	4	—	9
Wdowy	2	4	2	5	2	1	2	3	3	3	5	3	1	36
Sieroty po obojgu rodzicach	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	1	—	1	6
														(393)

Liczba uczniów	W KLASIE I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI.	VII.	VIII.	Razem	
Wiek uczniów.															
Lat 11 liczyło uczniów	6	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
„ 12 „ „	8	4	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	
„ 13 „ „	6	8	10	7	5	2	—	—	—	—	—	—	—	38	
„ 14 „ „	8	1	15	10	9	4	3	8	—	—	—	—	—	58	
„ 15 „ „	—	3	6	10	7	7	—	4	7	1	—	—	—	45	
„ 16 „ „	—	—	6	3	5	5	1	7	6	7	6	—	—	46	
„ 17 „ „	—	—	—	—	—	6	2	4	7	6	13	5	—	43	
„ 18 „ „	—	—	—	—	—	—	12	1	2	6	9	8	5	43	
„ 19 „ „	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	5	10	10	31	
„ 20 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	5	10	10	27	
„ przeszło 20 liczyło uczniów . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	5	9	18	
Taksy wstępne i datki na środki naukowe.															
Taksy wstępne po 4·20 K	189	159·60	33·60	21	12·60	8·40	4·20	16·80	—	21	21	12·60	12·60	508·20	
Datki po 2 K	90	82	90	84	58	50	48	52	50	48	94	80	76	902	
Datki na zabawy	37	37	36	40	28	23	23	25	24	24	44	38	35	414	
Taksy za duplikaty świadectw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	
Opłata szkolna.															
Opłatę szkolną złożyło w I półroczu	10	11	11	4	4	5	1	7	2	8	12	4	15	94	
„ „ „ w II „	7	8	10	9	3	2	3	6	6	4	14	5	8	85	
Opłata wynosiła w I półroczu	300	330	330	120	120	150	30	210	60	240	360	120	450	2820	
„ „ w II „	210	240	300	270	90	60	90	180	180	120	420	150	240	2550	
Uwolnionych od opłaty było w II półroczu . .	21	22	32	28	23	22	20	18	17	19	27	33	26	308	
Frekwencya na naukę przedmiotów nadobowiązkowych.															
Historya kraju rodzinnego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	34	72	
Gimnastyka	25	23	20	18	17	15	17	15	14	14	18	22	14	232	
Rysunki	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	5	2	4	19	
Geometrya wykreślna	—	—	—	—	—	—	—	—	7	10	7	1	6	31	
Śpiew	12	9	3	3	3	2	2	2	10	9	11	5	5	76	
Klasyfikacya.															
1. Chlubnie uzdolnionych było	6^{4}	6^{1}	5	4	14	7	5	4	3^{1}	2	5^{2}	5	4	70^{8}	18%
2. Uzdolnionych było	17^{1}	15^{3}	31^{1}	23^{2}	8^{1}	14	15^{1}	16^{1}	14	17	30	27	28	255^{10}	64·50%
3 Na ogół uzdolnionych było	3	3	1	4	1	2	—	1	—	—	—	—	—	15	4%
4. Nieuzdolnionych było	2	6	4	6	3	1	3	3^{1}	4	2	6^{1}	5	0^{1}	45^{3}	11·50%
5. Do egzaminu poprawczego przeznaczono . .	—	—	1	—	—	—	—	—	2	2	—	1^{1}	2^{1}	8^{2}	2%

XIII. Kronika zakładu.

Rok szkolny 1912/13 rozpoczął się dnia 3. września 1912 r. uroczystem nabożeństwem.

Klasy Ia, Ib, IIa, IIb, IVa, IVb, VI. VII. VIII. umieszczono w budynku głównym, klasy IIIa, IIIb, Va, Vb, na filii.

Egzamin wstępny uczniów do klasy I. odbył się dnia 1-go lipca i dnia 31-go sierpnia 1912.

Dnia 9. września i dnia 19. listopada odprawione żałobne nabożeństwo za spokój duszy ś. p. cesarzowej Elżbiety, zaś dnia 28. czerwca za spokój duszy ś. p. Cesarza Ferdynanda.

Dnia 4. października obchodził zakład uroczyście imieniny Najjaśniejszego Pana.

Dnia 9. listopada odbył się w sali „Sokoła“ uroczysty wieczorek ku uczczeniu Trzech Wieszczów. Dnia 20. grudnia po uroczystem nabożeństwie w kościele parafialnym odbył się o godzinie 10. rano ku uczczeniu trzechsetletniej rocznicy śmierci znakomitego kaznodziei i wieszcza narodowego ks. Piotra Skargi uroczysty poranek, staraniem zaś Czytelni uczniów odbył się d. 3. maja poranek ku uczczeniu rocznicy konstytucyi trzeciego maja.

Dnia 26 marca 1913 zwiedził zakład J.W. Pan Dr. Karol Opuszyński c. k. Inspektor krajowy.

Piśmienny egzamin dojrzałości odbył się w dniu 26, 27, 28 maja, ustny zaś pod przewodnictwem dyrektora zakładu w dniu 16, 17, 18, 19 czerwca.

Do spowiedzi i komunii św. przystępowała młodzież 3 razy i odprawiła trzydniowe rekolekcye.

Rok szkolny zakończono dnia 29. czerwca 1912 r. uroczystem nabożeństwem i rozdaniem świadectw.

XIV. Egzamina dojrzałości.

A. W TERMINIE JESIENNYM 1912.

Egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem dyrektora zakładu w dniu 12 września 1912 r.

Tematy piśmiennego egzaminu dojrzałości:

Z języka polskiego: (do wyboru)

1. Kazimierz Wielki a współcześni monarchowie w Europie środkowej.

2. Wpływ powstania listopadowego na twórczość w poezyi polskiej.
3. Wyjaśnić i uzasadnić zdanie Mickiewicza: Cała literatura polska wyrosła, wywinęła się i wykwitła z tego jednego słowa Ojczyzna. (Lit. sł. I. lek. 3.).

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

1. Krysta Władysław (bin) ur. d. 21 lutego 1891 r. w Buczkowicach (akad. handlowa)
2. Kublin Jan Stefan (bin) ur. d. 1. sierpnia 1890 r. w Wadowicach. (prawo).
3. Nowak Adam Otton (bin) ur. d. 30 stycznia 1893 r. w Stanisławowie. (prawo).

1. ucznia reprobowano na rok.

B) W TERMINIE ZIMOWYM 1913 r.

Egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem dyrektora zakładu w dniu 7. lutego 1913 r.

Tematy piśmiennego egzaminu dojrzałości z języka polskiego: (do wyboru)
1. Trzej wieszczowie pod wpływem Towianizmu.
2. Ustrój konstytucyjny państwa polskiego.
3. Aurora Musis amica. (Rozwinąć myśl).

Świadectwo dojrzałości otrzymał:

1. Jakubiec Karol ur. d. 11. stycznia 1890. w Glemieńcu. (prawo)

C) W TERMINIE LETNIM 1913 r.

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się:

uczniów publicznych	34
prywatystów	2
Do egzaminu nie dopuszczono ucz. publicznych . .	2
„ „ „ „ „ prywatnych . .	2
Od egzaminu odstąpiło	2
Komisya uznała za dojrzałych z odznaczeniem . . .	8
„ „ „ „ większością głosów . .	9
„ „ „ „ jednogłośnie . . .	11

Komisya reprobowała na $1/2$ roku uczniów . . . 2

Egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem dyrektora zakładu w dniach 16—19 czerwca 1913 r.

Tematy piśmiennego egzaminu dojrzałości:

1. Z języka polskiego (do wyboru).

a) Źródła natchnień liryków polskich od r. 1863 do czasów najnowszych.

b) Przewodnie myśli zagranicznej polityki Jagiellonów.

c) „Środki materyalne do niczego nie służą, póki nie są pod sterem idei“ (A. Mickiewicz) Rozważyć i wysnuć wnioski.

2. Z języka łacińskiego. Przetłómaczyć na język polski: Tacyta Roczniki II. rozdz. 71 i 72.

3. Z języka greckiego. Przetłómaczyć na język polski: Sofoklesa Ajas w. 430—460.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

1. Bartosik Wojciech Stanisław ur. 23. kwietnia 1894 w Rokowie w Galicyi rel. rzym. kat. (Teologia).
2. **Bąk Wincenty** ur. 31. stycznia 1894 w Ślemieniu w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
3. **Borth Władysław** ur. 24. czerwca 1892 w Kozach w Galicyi, rel. rzym. kat. (Prawo).
4. Bugajski Prus Stanisław, Maryan, Antoni, Aleksander ur. 7. października 1894 w Bochni w Galicyi, rel. rzym. kat. (Akademia górnicza).
5. Gąsiorek Szczepan ur. 21. kwietnia 1894 w Koszarawie w Galicyi, rel. rzym. kat, (Teologia).
6. Jancarz Henryk Wincenty ur. 1. stycznia 1892 w Kojszówce w Galicyi, rel. rzym. kat. (Prawo).
7. Jarosz Augustyn ur. 26. lipca 1893 w Polance Wielkiej w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
8. Karczmarczyk Władysław ur. 10. września 1891 w Białej ad Maków w Galicyi, rel. rzym. kat. (Agronomia).
9. Komędera Stefan Karol ur. 21. lipca 1893 w Brzezince w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).

10. Krupa Roman Jan ur. 3. lutego 1893 w Jaworznie w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
11. **Kublin Józef Wojciech** ur. 25. lutego 1895 w Wadowicach w Galicyi, rel. rzym. kat. (Filozofia).
12. Kuzyk Stefan Kazimierz ur. 25. stycznia 1894 w Łężanach w Galicyi, rel. rzym. kat. (Prawo).
13. **Mazurek Karol Wincenty** ur. 23. września 1895 w Żywcu w Galicyi, rel. rzym. kat. (Filozofia).
14. Mozołowski Feliks ur. 20. listopada 1891 w Bóbrce w Galicyi, rel. rzym. kat. (Skarbowość).
15. **Pyka Andrzej** ur. 31. października 1891 w Czańcu w Galicyi, rel. rzym. kat. (Politechnika).
16. **Słonka Franciszek** ur. 31. lipca 1894 w Jeleśni w Galicyi, rel. rzym. kat. (Prawo).
17. Solik Edmund Jan ur. 5. grudnia 1892 w Rabce w Galicyi, rel. rzym. kat. (Akademia leśna).
18. Stopka Edward Tadeusz ur. 6. września 1895 w Wadowicach w Galicyi rel. rzym. kat. (Akademia leśnicza).
19. **Tomala Jan** ur. 8. grudnia 1894. w Kańczudze w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia.).
20. Turyczyn Stanisław Franciszek ur. 4. października 1895 w Makowie w Galicyi, rel. rzym. kat. (Politechnika).
21. Turyczyn Władysław Paweł ur. 18. stycznia 1894 w Makowie w Galicyi, rel. rzym. kat. (Akademia leśna).
22. Uczniak Władysław ur. 3. sierpnia 1891 w Juszczynie w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
23. Waligórski Władysław ur. 15. czerwca 1893 w Złoczowie w Galicyi, rel. rzym. kat. (Akademia górnicza).
24. Wądrzyk Karol Jan ur. 6. lipca 1893 w Głębowicach w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
25. Widlarz Wojciech ur. 14. stycznia 1894 w Choczni w Galicyi, rel. rzym. kat. (Teologia).
26. Zajączek Tadeusz Jan Kanty ur. 23. sierpnia 1894. w Kętach w Galicyi, rel. rzym kat. (Prawo).
27. **Zanker Kalman Mojżesz** ur. 7. stycznia 1895 w Woli Radziszowskiej w Galicyi, rel. mojżesz. (Politechnika).
28. Zworowski Dyonizy Szczepan Wilhelm ur. 6. kwietnia 1892 w Milowicach-Walcowni w Królestwie Polskiem rel. rzym. kat. (Medycyna).

XV. Wykaz książek szkolnych

na rok szkolny 1913/14.

I. KLASA.

Religia. Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1910. (Zatwierdzony przez Episkopat Austryacki w dn. 9 kwietnia 1894). Opr. 0·60 K.

Język łaciński. Dr. Zygmunt Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego dla klasy I. i II. Wyd. 6. Lwów 1907. Opr. 1·— K.

Józef Steiner i Dr. August Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla I. klasy opracowane przez Dra Zygmunta Samolewicza. Wydanie 5. przygotowali A. Frączkiewicz i F. Próchnicki. Lwów 1907. Opr. 1·20 K.

Język polski. Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1910. Opr. 2·40 K.

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla I. klasy z illustracyami. Lwów 1910. Opr. 3·— K.

Język niemiecki. Dr. L. German — Dr. K. Petelenz — St. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wydanie 7. Lwów 1910. 2·40 K.

Geografia. Eugeniusz Romer, Geografia. Wydanie 2. z atlasem, Lwów 1908. 3·20 K.

Historya powszechna. Dr. Maryan Janelli i J. Kisielewska, Z dziejów ojczystych.

Matematyka. Ignacy Kranz, Arytmetyka na klasę I. Kraków 1911. Opr. 1·50 K.

Jamrógiewicz-Strutyński, Geometrya poglądowa. Stopień niższy (dla klasy I., II., III. szkół średn. Lwów 1912. Opr. 3·— K.

Historya naturalna. Dr. J. Nusbaum-J. Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. 3·60 K.

Józef Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. W. 6. Kraków 1907. Opr. 2·60 K.

II. KLASA.

Religia. Wielki katechizm religii katol. (Zatw. przez Episkopat austryacki). Kraków 1910. 0·60 K.

Język łaciński. Dr. Zygmunt Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego dla klasy I. i II. szk. średn. Wydanie 6. Lwów 1907. Opr. 1·— K.

Józef Steiner i Dr. August Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla klasy II. opracowane przez Dr. Zygmunta Samolewicza, Wyd. 6, przygotował A. Frączkiewicz (w druku).

Język polski. Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1911. Opr. 2·40 K.

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla II. klasy z illustracyami. Lwów 1911. Opr. 3·40 K.

Język niemiecki. Dr. L. German — Dr. K. Petelenz — St. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wydanie 5. Lwów 1912. Opr. 2·80 K.

Geografia. Michał Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1911. Opr. 3·20 K.

Historya powszechna. Dr. Kazimierz Krotoski, Historya powszechna na klasy niższe. Tom I. Kraków 1908. Opr. 2·50 K.

Matematyka. Ignacy Kranz, Arytmetyka na kl. II. Kraków 1911. Opr. 1·50 K.

Dr. Roman Jamrógiewicz- Kazimierz Strutyński, Geometrya poglądowa. Stopień niższy dla klasy I., II. i III. szk. średn. Lwów 1910. Opr. 3·— K.

Historya naturalna. Dr. Józef Nusbaum i Józef Wiśniowski. Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średn. Wyd. 3. Lwów 1910. 3·60 K.

Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. 2·60 K.

III. KLASA.

Religia. Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 1·40 K.

Ks. Szydelski, Dzieje biblijne starego zakonu. Lwów 1912. 2 wyd. 1·50 K.

Język łaciński. Dr. Zygmunt Samolewicz i Tomasz Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Składnia Wyd. 9. Lwów 1909. Opr. 2·40 K.

Franciszek Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy lll. Wyd. 6. Lwów 1912. Opr. 1·80 K.

Aleksander Frączkiewicz, Czytanka łacińska na podstawie Korneliusza Neposa i Kurcyusza Rufusa do użytku lll. i lV. klasy szkół średnich. Lwów 1912. Opr. 2·30 K.

Język grecki. E. Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 3·— K.

Józef Winkowski, Józef Taborski, Ćwiczenia greckie. W. 3. do nowego planu przystosował Piotr Passowicz, Lwów 1910. Opr. 3·— K.

Język polski. A. Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1911. Opr. 2·40 K.

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla lll. klasy z illustracyami Lwów 1912. Opr. 3·40 K.

Język niemiecki. Dr. L. German — Dr. K. Petelenz — St. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla klasy lll. Wydanie 5. Lwów 1911. 2·80 K.

A. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3 i 4. Lwów 1911. Opr. 2·20 K.

Geografia. Michał Siwak, Geografia dla klasy ll. i lll. Lwów 1911. Opr. 3·20 K.

Historya powszechna. Dr. Kazimierz Krotoski, opowiad. z dziejów monarchii austr.-węg. w związku z historyą powszechną. Lwów 1913. Wydanie 2. Opr. 2·50 K.

Matematyka. Ignacy Kranz, Arytmetyka na kl. lll. Kraków 1910. 1·80 K.

Dr. Roman Jamrógiewicz i Kazimierz Strutyński. Geometrya poglądowa. Stopień niższy. Lwów 1911. Opr. 3·— K.

Fizyka. Władysław Żłobicki. Wiadomości z fizyki dla niższych klas szkół średnich. (W druku).

IV. KLASA.

Religia. Ks. Dąbrowski, Historya biblijna zakonu nowego. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 1·70 K.

Język łaciński. Dr. Zygmunt Samolewicz i Tomasz Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część ll. Składnia. W. 9. Lwów 1909. Opr. 2·40 K.

Franciszek Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy IV. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 2·— K.

C. Julii Caesaris Commentarii de bello Gallico. Wydał Fr. Terlikowski. Wyd. 4. Lwów 1912. Opr. 1·60 K.

Język grecki. Edward Fiderer, Gramatyka języka greckiego. W. 1—4. Lwów 1909. Opr. 3·— K.

Józef Winkowski- Józef Taborski, Ćwiczenia greckie dla klasy III. i IV. Wyd. 3. Do nowego planu przystosował Piotr Passowicz. Lwów 1910. Opr. 3·— K.

Język polski. Ant. Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1910. Opr. 2·40 K.

Fr. Próchnicki i K. Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom IV. Lwów 1911. Opr. 3·60 K.

Język niemiecki. Dr. L. German- Dr. K. Petelenz- St. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 4. Lwów 1910. 3·— K.

Dr. A. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. i 4. Lwów 1911. Opr. 2·20 K.

Geografia. Stanisław Majerski, Geografia monarchii austr.-węgierskiej. Wyd. 6. Lwów 1912. Opr. 2·20 K.

Historya powszechna. Wincenty Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. Opr. 2·40 K.

Matematyka. Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. niezmienione. Lwów 1912. Opr. 4·50 K.

Antoni Łomnicki, Geometrya. Część I. i II. dla kl. IV. i V. (Planimetrya i Stereometrya) Lwów 1911. Opr. 3·40 K.

Fizyka. A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średn. Wyd. 6. Kraków 1910. Opr. 2·— K.

Mineralogia z chemią. Bronisław Duchowicz i Józef Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. 2·80 K.

V. KLASA.

Religia. Ks. Mateusz Jeż, Nauka wiary katolickiej, Część I. Wyd. 3. Kraków 1911. Opr. 2·— K.

Język łaciński. Z. Samolewicz i T. Sołtysik, Gramatyka jezyka łacińskiego Część II. Składnia, Wyd. 9. Lwów 1909. Opr. 2·40 K.

St. Bednarski, Ovidiusza pisma wybrane. Wiedeń-Lwów 1903. Opr. 2·— K.

Livii ab urbe condita lib. I. II. XXI. XXII. Wydał Fr. Majchrowicz. Wiedeń-Lwów 1905. Opr. 2·50 K.

Język grecki. F. Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 3·— K.

E. Fiderer, Chrestomatya z pism Xenofonta. Wydanie 4. Lwów 1909. Opr. 2·40 K.

Homera Iliada, Wydał K. Fischer, Wiedeń-Lwów 1903. Opr. 3·60 K.

Język polski. Franciszek Próchnicki i Dr. Konst. Wojciechowski, Wypisy polskie dla klasy V. Lwów 1911. 3·80 K.

Język niemiecki. Jul. Ippold i Adolf Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen I. Teil. V. Klasse. Wyd. 3. Lwów 1912. Opr. 3·80 K.

Historya powszechna. Win. Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. Opr. 2·40 K.

Win. Zakrzewski, Historya powszechna. Część II. Wyd. 5. Kraków 1908. Opr. 2·40 K.

Matematyka. Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. niezmienione. Lwów 1912. Opr. 4·50 K.

Antoni Łomnicki Geometrya. Część I. II. dla klasy IV. i V. Planimetrya i Stereometrya. Lwów 1911. Opr. 3·40 K.

Historya naturalna. Dr. Tadeusz Wiśniowski, Zasady mineralogii i geologii Wydanie 3. Lwów 1912. Opr. 3·— K.

Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych Wyd. 4. Kraków 1911. Opr. 3·20 K.

VI. KLASA.

Religia. Ks. Dr. Sieniatycki, Dogmatyka szczegółowa. Wyd. 2. Lwów 1910. Opr. 2·20 K.

Język łaciński. Tomasz Sołtysik, G. Sallustii Cripsi Bellum Jugurtinum. Lwów 1910. Opr. 0·70 K.

Tomasz Sołtysik, M. T. Ciceronis. Oriationes quattuor in L. Catilinam Lwów 1905. Opr. 0.70 K.

Stanisław Rzepiński, Wybór poezyi Wergilego. Wiedeń-Lwów 1912. Opr. 1·70 K.

Język grecki. Homera Iliada Część II. wydał Scheindler-Sołtysik. Lwów 1909. Opr. 1·50 K.

Franciszek Terlikowski, Wybór z dziejów Herodota, Wiedeń-Lwów 1900. Opr. 2·20 K.

Plutarch, Żywoty Cicerona i Demostenesa, wydał Fr. Nagórzański, Lwów 1911 Opr. 2·20 K.

Franciszek Terlikowski, Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Greków i Rzymian. Lwów 1912. (Książka pomocnicza). Opr. 4·80 K.

E. Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 3·— K.

Język polski. I. Chrzanowski i K. Wojciechowski, Wiadomości z historyi literatury polskiej do r. 1822 z wypisami. (W druku).

Język niemiecki. Jul. Ippold i A. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. II. Teil. VI. Klasse. Wyd. 2. Lwów 1910. Opr. 3·60 K.

Geografia i Historya powszechna. Win. Zakrzewski, Historya powszechna. Część III. Kraków 1908. Wyd. 4. Opr. 2·80 K.

Matematyka. Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Lwów 1910. Opr. 4·50 K.

Dr. A. Łomnicki, Geometrya, Część III. i IV. dla klasy VI., VII., i VIII. Lwów 1912. Opr. 3·80 K.

Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1912. 1·30 K.

Historya naturalna. Dr. Józef Nusbaum, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich, W. 2. Lwów 1912. Opr. 3·60 K.

VII. KLASA.

Religia. Ks. Karol Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 5. Kraków 1912. Opr. 2·20 K.

Język łaciński. Stanisław Bednarski, Cycerona mowa za Milonem, Wiedeń-Lwów 1903. Opr. 0·80 K.

Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Składnia. Wyd. 9. Lwów 1909. Opr. 2·40 K.

Franciszek Terlikowski, Życie publiczne, prywatne i umysłowe starożytnych Greków i Rzymian. Lwów 1912. (Książka pomocnicza). Opr. 4·80 K.

Język grecki. Homera Odysseja, wydał M. Jezienicki, Wiedeń-Lwów 1908. Opr. 3·— K.
Wybór mów Demostenesa, Wydał W. Schmidt, Wiedeń-Lwów 1893. Opr. 1·40 K.
Plato, wybór pism, opracował J. Jędrzejowski. W. 1. ill. Lwów 1912. Opr. 3·— K.
Sofoklesa Elektra, opracował Dr. Fr. Majchrowicz, Wiedeń-Lwów 1905. Opr. 1·20 K.

Język polski. Stanisław Tarnowski i Franciszek Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 1. Lwów 1909. Opr. 3·30 K.
Stanisław Tarnowski i Franciszek Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. 3·60 K.

Język niemiecki. J. Ippoldt u. A. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen III. Teil. VII. Klasse. Lwów 1911. Wyd. 2. Opr. 4·— K.

Geografia i historya powszechna. Win. Zakrzewski, Historya powszechna. Część III. Kraków 1908. W. 5. Opr. 2·80 K.
Anatol Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 4. Kraków 1910. Opr. 2·— K.

Matematyka. Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 4·50 K.
Dr. A. Łomnicki, Geometrya dla klas VI. VII. i VIII. Lwów 1912. Opr. 3·80 K.
I. Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1905. Opr. 1·30 K.
I. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych Wyd. 2. Kraków 1905. (Ks. pomocnicza). 3·50 K.

Fizyka. M. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 4. Kraków 1906. 3·40 K.
Fr. Tomaszewski, Chemia. Wyd. 4. Kraków 1912. Broszur. 0·70 K.

VIII. KLASA.

Religia. Ks. Jougan, Historya kościoła katolickiego. Wydanie 3. Lwów 1907. Opr. 2·— K.

Język łaciński. Wybór pism Kw. Horacego Flakkusa, wydał Julian Dolnicki. Opr. 1·50 K.
Wybrane pisma historyczne Tacyta, wydał I. Staromiejski. Wiedeń-Lwów 1898. Opr. 2·20 K.

Język grecki. Platona Protagoras, wydał J. Kral, Wiedeń-Lwów 1903. Opr. 0·80 K.

Euripidesa Medea, wydał Dr. F. Smolka, Lwów 1911. Opr. 1·30 K.

E. Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1909. Opr. 3·— K.

Język polski. Stanisław Tarnowski i Franciszek Próchnicki. Wypisy polskie, Część II. W. 4. Lwów 1911. Opr. 3·60 K.

Język niemiecki. Julius Ippoldt, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. IV. Teil. VIII. Klasse. Lwów 1909. 4·— K.

Geografia i historya powszechna. Stanisław Głąbiński i L. Finkel, Historya austryacko-węgierskiej monarchii i wiadomości polityczne i społeczne Wyd. 3. Lwów 1910. Opr. 2·— K.

Anatol Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 4. Kraków 1910. Opr. 2·— K.

Matematyka. Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 3·60 K.

Dr. A. Łomnicki, Geometrya dla kl. VI. VII. i VIII. Lwów 1912. Opr. 3·80 K.

Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1911. Opr. 1·30 K.

Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 1 i 2. Kraków 1905. (Ks. pomocnicza). 3·50 K.

Fizyka. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3 i 4. Kraków 1906. Opr. 3·40 K.

Propedeutyka filozoficzna. Lindner-Kulczyński, Wykład psychologii. Wyd. 3. Kraków 1912. Opr. 2·20 K.

Podręczniki dla nauki religii mojżeszowej.

I. KLASA.

Spitzer. Historya biblijna oraz zasady moralności. Część I. 1·20 K.

II. KLASA.

Spitzer. Historya biblijna oraz zasady moralności. Część II. 1·20 K.

III. KLASA.

Spitzer. Historya biblijna oraz zasady moralności, Część III. 1·20 K.

IV. KLASA.

Dr. H. Sondheimer-Planer. Nauka religii na podstawie historyi Część II. 1·36 K.

KLASA I., II., III. i IV. Spitzer, Modły Izraelitów 1·40 K.

V. i VI. KLASA.

Z. Kamerling, Wiara i ustawa, nauka o wierze i powinnościach.

Spitzer, Przypowieści ojców.

VII. i VIII. KLASA.

Dr. M. Kayserling, Podręcznik do historyi Izraelitów od zamknięcia biblii do teraźniejszości.

XVI. Bursa.

Myśl założenia „Bursy imienia Stefana Batorego“, rzuconą przez dyrektora gimnazyalnego T. Stahlbergera w mowie wygłoszonej przy odbieraniu w swój zarząd nowego gmachu gimnazyum wadowickiego r. 1875 urzeczywistniło Towarzystwo, które po ukonstytuowaniu się 9. lipca 1880 i zgromadzenia funduszów otwarło bursę 1. września 1891. Koszta utrzymania wychowanków pokrywa się z wkładek członków, z subwencyi od władz i instytucyi i z opłat wychowanków. Prezesem jest notaryusz Robert Han, prefektem Henryk Gawor, prof. gimnaz. Wychowankowie prócz utrzymania mają zapewnioną opiekę wychowawczą, lekarską i pomoc w nauce. W czasie wolnym korzystają z swej biblioteki domowej celem pogłębienia i rozszerzenia swych wiadomości, oprawiają książki w bursackiej introligatorni, oddają się muzyce i śpiewowi, ćwiczeniom ruchowym na własnem boisku przemienianem w zimie na tor ślizgawkowy, zabawom harcerskim, gimnastyce domowej lub zajęciom ogrodowym. Prefekt czuwa również nad rozwojem uczuć religijnych i patryotycznych.

XVII. Spis imienny uczniów.

Klasa I. a.

1. (Bader Dawid) 10/XII 1913
2. Banaś Kazimierz
3. (Barszczewski S.) 14/V 1913
4. **Bobak Stanisław**
5. Borowy Józef
6. (Cammra Alfons) 1/II 1913
7. **Ćwiertniak Maryan**
8. **Dihm Jan**
9. Drozd Aleksander
10. **Gawańska Marya** (pryw.)
11. Gawron Stanisław
12. Grabowski Władysław
13. Gwiżdż Franciszek
14. Hyla Eugeniusz
15. Jarzyna Stefan
16. Kołodziejczyk Jan
17. Kostmanowicz Stanisław
18. **Kublin Leon**
19. (Łojek Franciszek) 1/II 1913
20. **Miodoński Jan** (pryw.)
21. (Mucha Edward) 4/III 1913
22. (Nowak Miecz.) 16/III 1913
23. Otahalik Leopold
24. Pacelt Franciszek
25. Piela Jan
26. (Pilch Miecz.) 29/III 1913

27. (Poparda Wojc.) 3/II 1913
28. **Pruszyńska St.** (pryw.)
29. **Pruszyńska Zofia** (pryw.)
30. (Ptak Stanisław) 1/IV 1913
31. Reichmann Salamon
32. Roguski Andrzej
33. Różycki Stanisław
34. (Ryszczewski St). 1/II 1913
35. Schattauer Albert
36. **Smaga Piotr**
37. Stopczyński Adam
38. Suknarowski Władysław
39. Syrop Zygmunt
40. Targosz Józef
41. **Uhrynowski Włodzimierz**
42. (Urbaniec Jul.) 3/XII 1912
43. Weinberger Benz. (pryw.)
44. (Zając Franc.) 8/XI 1912
45. Żegleń Stanisław.

Klasa I. b.

1. Babiński Józef
2. Bałos Ludwik
3. Bezwiński Włodzimierz
4. Boczar Alfred
5. Chrząszcz Michał
6. Danek Jan
7. (Dovalla Bron.) 23/I 1913
8. (Drozdowski St.) 1/2 1913
9. (Dziewulski A.) 16/III 1913
10. **Fiołkówna Zuz.** (pryw.)
11. (Gramatyka A.) 16/III 1913
12. Herzog Józef
13. Jarosz Jan
14. Kieconiówna Hel. (pryw.)
15. **Kłapkowski Tadeusz**
16. Krzanowiczówna W. (pr.)
17. **Księski Kazimierz**
18. **Langier Franciszek**
19. **Maszlanka Józef**
20. Mrugacz Marcin
21. Nikliborc Jan
22. Osiowski Józef
23. Papierz Władysław
24. Peterek Mieczysław
25. Pilarski Maryan
26. Przewoźniczek Henryk
27. Pytel Jan
28. **Reiter Herman**
29. Różycki Mieczysław
30. Rusinek Władysław
31. (Spytkowski A.) 21/XI 1912
32. Szulc Władysław
33. **Tarabuła Jan**
34. (Tokarski Zyg.) 25/I 1913
35. (Tröthan Ferd.) 19/XI 1912
36. Uroda Roman
37. Wardyła Józef
38. Wichówna Julia (pryw.)
39. Woźniak Franciszek
40. Woźnowski Franciszek
41. Zembaty Franciszek.

Klasa II. a.

1. Alberti Antoni
2. Babiński Jan Władysław
3. Banaś Stefan
4. Betleja Tadeusz
5. **Bleiberg Mendel**
6. **Bobula Józef**

7. Borek Eugeniusz
8. Borończyk Wincenty
9. Cichocki Edward Michał
10. (Ciembroniewicz Stefan) 29/III 1913
11. Dębski Franciszak
12. **Einhorn Julian Artur**
13. Fryś Franciszek
14. Geras Władysław Jan
15. Grudniewicz Idzi
16. **Gunia Jan**
17. Janowski Eugeniusz
18. Jakubowski Kazimierz
19. Jura Edmund
20. Kozicki Ignacy
21. **Kozub Franciszek**
22. Kubitza J. Eryk
23. Lachowicz Edward
24. Luranc Wiktor
25. (Mamica Edm.) 29/IV 1913
26. Marczewski Władysław
27. Marek Józef
28. Mroszczyk Rudolf
29. Neiger Maksymilian
30. Niedziela Józef
31. Orczykowski Eugeniusz
32. Orzechowski Tadeusz
33. Panczakiewicz Czesław A.
34. Paszkiewicz Eugeniusz
35. Paszkiewiczówna H. (pr.)
36. Pomietlak Franciszek
37. Prus Józef
38. Reich Juliusz
39. Sarna Bolesław
40. Solarski Eugeniusz
41. Starosolski Włodzimierz
42. Szarek Franciszek
43. Werner Juliusz
44. Zanker Jakob
45. Zięba Tadeusz

Klasa II. b.

1. Bentkowski Józef
2. Bereźnicki Bronisław
3. (Bieniek Winc.) 1/XI 1912
4. Bury Antoni
5. Cieluszak Józef
6. Czechowski Jerzy
7. Dobrowski Józef
8. Gołba Franciszek
9. Grządziel Karol
10. Handzlik Władysław
11. Hanusiak Tadeusz
12. Herzog Stefan
13. Hojecki Józef
14. Hornik Franciszek
15. Hyłko Tadeusz
16. Jakubowski Ludwik
17. Jankowski Tadeusz
18. Jurecki Franciszek
19. **Knoblauch Maksymilian**
20. Kolber Józef
21. Kottik Adam
22. Kubielas Julian
23. Kuzyk Stanisław
24. **Łężniak Tomasz**
25. Menasché Alfred
26. Pajdecki Antoni
27. Piekarczyk Stanisław
28. (Piwowarczyk Wł.) 1/II 1913
29. Regel Władysław (pryw.)
30. Rokowski Edward
31. Ruła Stefan
32. Schneider Jan

33. Skałbania Emil
34. Smolik Maksymilian
35. **Suski Franciszek**
36. Szczerkowski Tadeusz
37. Szczygieł Stanisław
38. Ungerówna Mał. (pryw.)
39. Wągiel Edward
40. **Zarazik Franciszek**
41. Zembaty Tadeusz
42. (Zygmuntowicz Tadeusz) [28/III 1913

Klasa III. a.

1. Bąkowski Zygmunt
2. **Biel Franciszek**
3. Borger Wilhelm
4. **Chwierut Antoni**
5. Ferek Eugeniusz
6. **Goldberger Wilhelm**
7. (Grüner Wł. G.) 14/X 1912
8. **Hajewski Władysław**
9. **Kawaler Józef**
10. Kieconń Józef
11. **Kozłowski Karol**
12. Marcak Franciszek
13. Mocniak Władysław
14. Osiadacz Edmund
15. **Pollner Stefan**
16. Porębski Stanisław
17. Pruszyńska Marya (pryw.)
18. **Rosner Stefan**
19. **Słonka Stanisław**
20. **Solak Leonard**
21. **Sordyl Stefan**
22. Staszkiewicz Karol
23. Stuglik Konstanty
24. **Talaga Paweł**
25. **Uczniak Franciszek**
26. Waligórski Witold
27. **Węglarz Ignacy**
28. Wiśniowski Józef
29. (Wojciechowski Maryan) [3/III 1913.

Klasa III. b.

1. Boczar Adam
2. Buszek Stanisław
3. Ceremuga Andrzej
4. Drost Eugeniusz
5. **Drożdzik Piotr**
6. Graca Władysław
7. **Komendera Władysław**
8. **Kozłowski Adam**
9. Kozubek Jan
10. Krzysztoforski Mieczysław
11. **Łęczyński Bronisław**
12. **Nęcek Piotr**
13. (Nowak Tad.) 1/II 1913
14. Orzechowski Stanisław
15. **Prus Jan**
16. Ruliński Władysław
17. Ryłko Kazimierz
18. Sibik Franciszek
19. Starzyński Roman
20. Szczypka Jan
21. Thieberger Izydor
22. Widlarz Wojciech
23. **Zastawnik Władysław**
24. Zembaty Adam
25. Zimmerspitz Maurycy.

Klasa IV. a.

1. Bandoła Kazimierz
2. Błasiak Franciszek
3. **Borek Władysław**
4. Chorąży Bronisław
5. Czuba Alojzy
6. **Dihm Stanisław**
7. Fabrowicz Stanisław
8. Ficek Władysław
9. Fijołek Bonifacy
10. Gach Artur
11. Grabiec Stanisław
12. Hernich Jan
13. Korczyk Adolf
14. **Maciejczyk Maryan**
15. Mutka Maryan
16. Osiowski Kazimierz
17. Pająk Albin
18. Pietraszek Ignacy
19. Plessner Józef
20. Pruszyńska Jad. Ł. (pryw.)
21. Schindel Feliks
22. Sordyl Karol
23. Starosolski Stefan
24. **Szpądrowski** Kazimierz.

Klasa IV b.

1. Babiarczyk Bolesław
2. Bukowski Stefan
3. Ćwiertniak Władysław
4. Durda Roman
5. **Gadowski Franciszek**
6. Gedl Tytus
7. Hoffmann Stefan
8. Hutowski Antoni
9. Koppel Otton
10. **Kuś Kazimierz**
11. Lehrer Józef
12. Lisko Czesław
13. Łazarski Kazimierz
14. Małusecki Alojzy
15. **Nikliborc Władysław**
16. Nowak Leonard
17. Pietraszek Józef
18. Pitułej Włodzimierz
19. Pyclik Bernard
20. Sapeta Karol
21. Stuglik Michał
22. **Śliwówna Zofia** (pryw.)
23. Wądolny Antoni
24. Wolas Wincenty
25. Zając Piotr
26. Żak Józef.

Klasa V. a.

1. Betleja Edward
2. **Dorozińska** Jan. (pryw.)
3. Ellnain Kazimierz
4. Gigoń Władysław
5. Hawiger Roman
6. Jakubowski Tadeusz
7. Jasiński Edward
8. Klauzner Józef
9. **Kostmanowicz Michał**
10. Majkut Alojzy
11. Migas Jan
12. Moskal Władysław
13. Noszka Konstanty
14. (Orłowski Ad.) 15/III 1913
15. Profic Stanisław
16. Przewoźniczek Bolesław

17. Reichmann Józef
18. Różański Władysław
19. Solarski Stanisław
20. Szulc Alfred
21. Tyrała Piotr
22. Usiekniewicz Józef
23. **Woźnowski Mieczysław**
24. Zając Stanisław
25. Zembaty Jan.

Klasa V. b.

1. Bała Maryan
2. Biłyk Juliusz
3. Bober Walenty
4. Boczek Teodor
5. (Bury Jan) 1/III 1913 r.
6. Durda Ludwik
7. **Figwer Józef**
8. Gabrysiewicz Ignacy
9. Giebułtowski Stanisław
10. Goldberger Leopold
11. Guzik Roman
12. Hajost Jan
13. Hałatek Roman
14. **Koppel Henryk**
15. Krzemień Władysław
16. Lachendro Karol
17. Matlakiewicz Józef
18. Osiowski Leon
19. Peters Jan
20. Sowiński Roman
21. Thieberger Beno
22. Wala Władysław
23. Waligórski Franciszek
24. Ziętkiewicz Józef

Klasa VI.

1. **Bukowska Anna** (pryw.)
2. Ćwiertniak Józef
3. Datka Kazimierz
4. Engelberg Ignacy
5. **Engelberg Olga** (pryw.)
6. Fijołek Tadeusz
7. Fischgrund Maksymilian
8. Formas Józef
9. Gąska Franciszek
10. Głuc Józef
11. Górnisiewicz Stefan
12. Grabowski Tadeusz
13. Grzesło Jan
14. Hajos Józef
15. Jabłoński Roman
16. (Jabłoński St.) 10/IV 1913
17. Jaworek Czesław
18. Jaworski Mieczysław
19. Kamski Maksymilian
20. Kłapkowski Bolesław
21. Kowalczyk Józef
22. Kubielas Franciszek
23. Lachendro Julian
24. Lenczowski Franciszek
25. **Majkuciński Eugeniusz**
26. Malarczyk Antoni
27. **Maszlanka Bronisław**
28. Mikuła Dominik
29. Olbrycht Bruno
30. Orzechowski Maryan
31. **Pietras Józef**
32. Piękoś Alfred (pryw.)
33. Podworski Edward
34. Repczyński Stanisław

35. **Rychlik Mieczysław**
36. Ryszka Józef
37. Siwiec Michał
38. Spiegel Mieczysław
39. **Spiegel Wilhelm**
40. Stopczyński Czesław
41. Świderski Julian
42. Tatar Alojzy
43. Wolny Bronisław
44. Wrzesiński Jan
45. Zajiczek Tadeusz
46. (Zembaty Józef) 2/XII 1912
47. Źródłowski Józef

Klasa VII.

1. Babiński Stanisław
2. **Bąkowski Stefan**
3. Brożek Czesław
4. Caputa Józef
5. Chrapla Władysław
6. Durda Brunon
7. Giebułtowski Tadeusz
8. Goc Franciszek
9. Góralczyk Jan
10. Hałatek Franciszek
11. Hoła Józef
12. Jędrzejowski Wilhelm
13. Kamski Antoni
14. Kastelik Józef
15. Kobiałka Jan
16. Korn Tadeusz
17. Kostecki Franciszek
18. Kubica Franciszek
19. Kuzia Tadeusz
20. **Luranc Stefan**
21. Łasak Józef
22. Migdałek Michał
23. Moskal Józef
24. Mydlarz Jan
25. Popiel Józef
26. Sekuła Jan
27. Skoczylas Szymon
28. Sobel Michał
29. Staszak Stanisław
30. **Stawowy Baltazar**
31. Stopa Alojzy
32. Wojtaszek Antoni
33. Wolfówna St. (pryw.)
34. Zając Stefan
35. Zemanek Gabryel
36. Zieliński Jan (pryw.)
37. Ziętkiewicz Antoni
38. Zontek Stanisław
39. **Żabiński Julian**
40. **Żędzianowski Władysław.**

Klasa VIII.

1. Bartosik Wojciech
2. **Bąk Wincenty**
3. **Borth Władysław**
4. Bugajski Stanisław
5. Chrapek Józef
6. Czuma Władysław
7. Engelberg Mieczysław
8. Gąsiorek Szczepan
9. Gruszecki Wojciech
10. Huppert Maurycy
11. Jancarz Henryk
12. Jarosz Augustyn
13. Kaczmarczyk Wład.
14. Komędera Stefan

15. Krupa Roman
16. Kubarek Józef
17. Kublin Józef
18. Kuzyk Stefan
19. Łukowski Stanisław
20. Machnicki Paweł (pryw.)
21. Mazurek Karol
22. Mozołowski Feliks
23. (Palarski Józef) 4/XII 1912
24. **Pyka Andrzej**
25. **Słonka Franciszek**
26. Solik Edmund
27. Stopka Edward
28. Tomala Jan
29. Turyczyn Stanisław
30. Turyczyn Władysław
31. Tyrała Franciszek (pryw.)
32. Uczniak Władysław
33. Waligórski Władysław
34. Wądrzyk Karol
35. Widlarz Wojciech
36. Zajączek Tadeusz
37. Zanker Kalman
38. Zworowski Dyonizy.

XVIII. Ogłoszenie dyrekcyi.

1. **Wpisy uczniów** do gimnazyum **na rok szk. 1913/14** odbędą się dnia 29. i 30. sierpnia między godz. 9 a 12 rano, **wpisy do klasy I.** dnia 29. sierpnia w tych samych godzinach. **Egzamina wstępne do klasy I.** odbędą się dnia **30. sierpnia** przed południem.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia **1. września** przed południem **egzamina prywatne i wstępne** do klas od II do VIII dnia **2. września** 1913.

Przy wpisie do klasy I należy przedłożyć metrykę chrztu, świadectwo szkolne, o ile uczeń nie uczył się prywatnie, i świadectwo powtórnego szczepienia; nadto należy złożyć taksę wstępną w kwocie 4·20 K. i datek na środki naukowe i zabawy w kwocie 3 K. Przy wpisie do klas od II do VIII przedłoży uczeń świadectwo z ostatniego roku szkolnego. Do wpisu zgłasza się uczeń w towarzystwie ojca, matki lub opiekuna.

Uczniowie przybywający **z innych zakładów** winni się wykazać świadectwem rocznem zaopatrzonem **w klauzulę odejścia** z tego zakładu, do którego uczęszczali w r. 1912/13. Taksa wstępna i datek na środki naukowe i zabawy wynosi dla przybyszów 7·20 K.

2. Każdy uczeń wpisujący się do klasy I ma się poddać egzaminowi pisemnemu z polskiego, niemieckiego i rachunków. Od ustnego egzaminu z religii uwalnia nota dobry lub bardzo dobry w świadectwie szkolnem. Ta sama nota uwalnia również od egzaminu ustnego z innych przedmiotów, jeżeli uczeń zadania napisał dobrze lub bardzo dobrze.

Wymagania przy egz. **wstępnym do klasy I.** są następujące:

a) **Z religii:** wiadomości elementarne zawarte w podręcznikach do nauki religii w czteroklasowych szkołach ludowych.

b) **z języka polskiego:** czytanie płynne i wyraźne, opowiadanie treści przeczytanego ustępu, odróżnianie części mowy, znajomość części składowych zdania, rozbiór zdania prostego, napisanie dyktatu bez rażących błędów.

c) **z języka niemieckiego:** czytanie płynne i wyraźne, znajomość odmiany rzeczownika, przymiotnika, zaimka, odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych w stronie czynnej i biernej, znajomość wyrazów z zakresu pojęć znanych uczniowi, napisanie łatwego dyktatu, którego treść będzie uczniom przed dyktowaniem podana, bez rażących błędów.

c) **z rachunków:** Pisanie liczb do miliona, biegłość w działaniach liczbami całkowitemi, znajomość tabliczki mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

3. **Opłata szkolna** wynosi na jedno półrocze 30 K; należy ją składać w pierwszych 6 tygodniach każdego półrocza to jest do 15. października i do 15. marca. **Prywatyści** składają opłatę szkolną przed egzaminem, który mogą składać albo z końcem każdego półrocza albo z końcem całego roku szkolnego. **Taksa za egzamin prywatny półroczny** wynosi 24 K., za egzamin całoroczny 48 K. **Taksa od egzaminu wstępnego** wynosi 24 Korony.

4. Uczniowie niezamożni mogą wnosić **podania o uwolnienie** od opłaty jeżeli 1) mają zachowanie najmniej dobre, 2) mają postęp we wszystkich przedmiotach najmniej dostateczny (uczniowie na ogół uzdolnieni mogą). Termin do wnoszenia podań do 15. września i 15. lutego.

Niezamożni uczniowie klasy I mogą najpóźniej do 15. września wnieść podania o **odroczenie opłaty szkolnej**. Odroczenie będzie przyznane tym uczniom, którzy **w pierwszych dwóch miesiącach roku szkolnego** otrzymają zachowanie bardzo dobre lub dobre i postęp w każdym przedmiocie najmniej dostateczny. Uczeń, który tym warunkom nie odpowie będzie obowiązany uiścić opłatę najpóźniej do 30. listopada. Uczniowie, którym odroczenie przyznano, zostają w razie pomyślnej klasyfikacyi z końcem półrocza uwolnieni od opłaty szkolnej.

5. Dyrekcya zakładu prowadzi stale wykaz stancyi, na których zamiejscowi rodzice mogą umieszczać swoich synów. **Osoby przyjmujące ucznia na stancyę biorą na siebie odpowiedzialności za dobry kierunek jego wychowanka** w duchu religijnym i moralnym, za jego pilność i za jego zdrowie. Odpowiedzialny **nadzorca winien znać dobrze przepisy szkolne**

obowiązujące ucznia **i pilnie przestrzegać, aby uczniowie do nich się stosowali.** Nadzorca czuwa nad tem, aby uczeń lekkomyślnie szkoły nie opuszczał, w razie zaś gdyby uczeń musiał pozostać w domu, ma **tego samego dnia** gospodarza klasy lub dyrektora zakładu **uwiadomić o przyczynie niebytności ucznia w klasie.** Gdyby uczeń mieszkający na stancyi stale się w nauce zaniedbywał, gdyby się jakichś dopuszczał wykroczeń, gdyby na swych kolegów współmieszkańców wywierał wpływ szkodliwy, natenczas nadzór domowy powinien zarówno w interesie samego ucznia jak jego rodziców i szkoły **zwrócić się do ojca lub opiekuna ucznia,** aby w raz z nim obmyśleć środki zaradcze i zapobiedz złemu. Nadzorca, któryby powodując się miękkością czy szkodliwą wyrozumiałością, zaniechał w tym względzie spełnić swój obowiązek, utraciłby prawo utrzymywania uczniów na stancyi.

Nadzorca domowy winien w dniach na to przeznaczonych udawać się do szkoły, aby się dowiedzieć o postępach i zachowaniu się ucznia. **Informacyi** udzielać będzie Dyrekcya gimnazym i Grono nauczycielskie w I półr. w dniach niedzielnych przed południem (10 — 11) a to 21. września, 5. i 19. października, 9. i 23. listopada, 7. i 21. grudnia i 18. stycznia 1914. Niedziele informacyjne w półr. II ogłosi Dyrekcya uczniom z początkiem drugiego półrocza.

O każdym wypadku choroby zakaźnej czyto ucznia, czy u kogo z członków rodziny, winien nadzorca **donieść bezzwłocznie** miejskiej władzy sanitarnej.

Dyrektorowi i profesorowi zakładu przysługuje prawo **zwiedzania** w każdym czasie **mieszkań uczniów.** Odpowiedzialny nadzorca winien im udzielić wszelkich wyjaśnień, jakich zażądają. Zwiedzania stancyi i ułożenia wykazu osób utrzymujących uczniów podejmowali się w ostatnich latach bardzo chętnie między innymi głównie prof. Cież i katecheta zakładu ks. prof. Dr. Karaś.

6. **Rok szkolny 1913/14** rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia **3. września;** 4. września rozpocznie się nauka.

W Wadowicach dnia 29 czerwca 1913 r.

J. Doroziński
dyrektor.